

คดีอาร์มสเตอร์อง

๒๔ ๖๕

36A. 15

๓. 1A

ได้รับทราบเรื่องพิมพ์เอกสารฉบับนี้

— ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕

อนันต์ วิชาญ

มีคดีสำคัญเรื่อง ๑ ในศาลอังกฤษ ซึ่งได้ตัดสินลงโทษจำเลย
โดยอาศัยพยานเหตุผลเป็นที่ตั้ง. บางที่จะเหมาะที่นำมาเล่าสู่กันฟัง
ในเวลาที่คุณเหมือนว่า พวกเราจะเพลินฟังแต่ประจักษ์พยานเกินไปนัก.
คดีอาร์มสตรองนี้ จำเลยได้ถูกหาว่าฆ่าภรรยาของตนเองและ
พยายามจะฆ่านายมาร์ตินให้ตาย โดยใช้सानหนูทั้ง ๒ ราย. ศาล
ได้พิจารณาระหว่างวันที่ ๓ ถึงวันที่ ๓๓ เมษายนที่แล้วมานี้. ในที่สุด
ได้วินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดในคดีที่ต้องหาว่าฆ่าภรรยาตาย, ศาลตัดสินให้ประหารชีวิต.

กรมราชเลขาธิการ

วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๔๖๕.

แปลจากหนังสือพิมพ์ "ไทมส์" รายสัปดาห์

ฉบับลงวันที่ ๓ เมษายน ๑๙๒๒.

การพิจารณาคดีอาร์มส์ตรอง.

เฮเรฟอร์ด, วันที่ ๓ เมษายน.

ลูกขุนคณะใหญ่ (แกรนด์จิวรี) ได้ไต่สวนคดีเรื่องเซอร์เบอร์ต
เรวส์ อาร์มส์ตรอง, ซอลิซิเตอร์ อายุ ๕๓ ปี, ต้องการฆ่าคนตาย.
โดยเจตนาและพยายามจะฆ่าคน, เห็นว่าคดีมีมูลพอจะฟ้องได้. วันนี้
ผู้พิพากษาการลงโทษได้ออกนั่งพิจารณาคดีที่จำเลยต้องหาเป็น ๒ ส่วน.
ข้อ ๑ ฆ่าเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๑๓ จำเลยได้วางสานหนู
ให้ขอสวลกันนม นมกินโดยเจตนาจะฆ่าให้ตายที่ท้ายลคูส;
ข้อ ๒ ฆ่าเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๑ จำเลยได้วางสานหนู
ให้แคทริน แมรี อาร์มส์ตรอง (ภรรยาของตน) กินเป็นพิษตาย.

ผู้พิพากษาการลงโทษชี้แจงโดยพิสดารต่อลูกขุนคณะใหญ่ ๒๒ คน,
มีเซอร์ ริชาร์ด แชรริงตันเป็นหัวหน้า และมีผู้หญิงเป็นลูกขุนด้วย ๒ คน,
เป็นใจความว่าคดีทั้งสองนี้พวพนักจนยากที่จะแยกออกเป็นคนละส่วน
ได้. ในข้อ ๒ นั้นไม่ใช่ปัญหาที่ยากอย่างไรสำหรับลูกขุนคณะใหญ่,
แต่ข้อ ๑ นั้นมีความเป็น ๒ กตง คือ, เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคมจำเลยได้
วางสานหนูให้นายมาร์ตินกิน ด้วยความเจตนาจะฆ่าให้ตายกตง ๑;

ชกกทง ๑ นั้นเกี่ยวกบเรื่องเมือวันที่ ๒๐ กันยายน ซึ่งหาว่าจำเลยได้พยายามจะฆ่านายมาร์ติน. เพื่อสนับสนุนข้อหาในกทงหลังนี้จึงได้มีคำกล่าวแนะนำว่าชายที่จำเลยจะเป็นผู้ได้ส่งขอโคเล็คทีบ ๑ ไปยังบ้านนายมาร์ตินซึ่งขอโคเล็คทบางกอนในที่นั้นมึรูเงาะ และได้หยอกसानหนูลงไปไว้ ในกอนนั้น ๆ. ผู้พิพากษากร์ลิงได้กล่าวต่อไปว่า “ข้าพเจ้าได้อ่านคำพยานในข้อนี้โดยละเอียดแล้ว, ท่านลูกขุนไม่จำเป็นจะต้องถือเอาความเห็นของข้าพเจ้าเป็นเกณฑ์; แต่ข้าพเจ้ารู้สึกว่พยานหลักฐานไม่มีพอที่จะกิกข้อให้เห็นว่า จำเลยเป็นผู้ส่งขอโคเล็คทีบนั้น. หลักฐานน้อยจริง ๆ, ข้าพเจ้าจึงขอแต่เพียงเสนอความทั้งนี้ให้ท่านพิจารณาเท่านั้น. ในส่วนกทงแรกท่านจะเห็นอย่างไรก็ตาม, แต่ท่านอาจวินิจฉัยลงความเห็นเป็นอย่างอื่นได้ ในปัญหาว่าจะควรถือว่าหลักฐานมีพอที่จะพิจารณาความในกทงที่ ๒ หรือไม่ประการใด. ถ้าท่านว่ากทงหนึ่งไม่มีมูลพอจะพิจารณาไซ้, ท่านจะยกฟ้องกทงนั้นเสียก็ได้.”

เมื่อลูกขุนคณะใหญ่ได้ปรึกษากันอยู่สักครึ่งชั่วโมงแล้ว ก็วินิจฉัยว่าจำเลยมีพริศคคมีมูลในฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา, เจ้าพนักงานจึงได้นำตัวจำเลยเข้าคอกและกล่าวหาในฐานที่ว่ามาแล้ว. จำเลยปฏิเสธ. ครั้นสายลงอีกลูกขุนคณะใหญ่ได้ยื่นคำวินิจฉัยในข้อหาที่ ๒ ว่าจำเลยมีพริศคคมีมูลในฐานพยายามฆ่านายมาร์ติน เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม, แต่ยกฟ้องในข้อที่หาว่าส่งหีบขอโคเล็คทีบนั้นเสีย.

เจ้าพนักงานไต่สวนข้อลกขณะเล็กเข้ามา, มีผู้หญิง ๒ คน. ผู้พิพากษาคำร้องกล่าวว่า คณจะต้องพิจารณาทั้งสี่ทหาและเข้าใจว่าจะเป็นการนำลำบากใจแก่ผู้หญิงที่จะนั่งพิจารณา, จึงถามผู้หญิงทั้ง ๒ นั้นว่าจะต้องการเว้นข้อเสียๆไม่. หญิงทั้ง ๒ ตอบชอชกเว้น, จึงตกลงปล่อยหญิงทั้ง ๒ นั้นให้พ้นจากหน้าทไต่, ฝ่ายลูกชนผู้ชาย ๑๒ คนจึงได้สาขาสทวเข้านั่งฟังความ.

ทนายฝ่ายแผ่นดิน คือ อธิบทยการ (เซอร์เออร์เนสท์ปอลลัค), นายซี. ฟ. เวเชล, กัษนายชินเจน มิคคิลเทวท; ทนายฝ่ายจำเลย มีเซอร์ เฮนรี เคอร์ติส เบนเนตต์, นาย ส. ร. ซี. โยสังเคต, กัษนาย อี. เอ. กอกสัน.

วันแรกอธิบทยการไต่แถลงการณ์เข้คคคเคือชทงวัน. ระหว่างแถลงการณ์ไต่มีการไต่เถียงเป็นขัญหากฎหมายแซกเข้ามา, ทว้ยเซอร์ เฮนรี เคอร์ติส เบนเนตต์ ห้วนาทนายฝ่ายจำเลยไต่แสดทงความรังเกียจในการทคาคจะฟังคำพยานบางส่วน. ในการไต่เถียงทแซกเรื่องเข้ามาณเณอญไต่เป็นเหตุให้ปรากฏทานองทฝ่ายจำเลยจะสู้คคคในสำนวนทคองทว่ามาคนตาย, กล่าวคือจำเลยรับว่านางอาร์มสทรวงไต่ตายเพราะถูกยาพิษสานหนู แต่ปฏิเสธว่าไม่รู้ต้นสายปลายเหตุทว้ย. แม้แต่จะแนะว่าหล่อนไต่วางยาพิษทว้เองโดยโมหาคคค หรือว่าสามีไต่ให้กินยาพิษโดยอชติเหตุ, เซอร์เฮนรีก็มีไต่ว่าทว้ช้. เซอร์เฮนรีพูคอย่างช้ท ๆ แต่ทว่าไม่ฟังใคร ๆ จะเข้าใจเอาว่าเซอร์เฮนรีรับรอง

จะต่อสู้คดีโดยทางโตแต่ทางเคียวในชั้นนี้เลย. ส่วนในฐานะพยายามฆ่า
คนนั้นเซอร์เฮนรีไม่ได้กล่าวอย่าง ๑ อย่างโตที่จะแสดงข้อต่อสู้ทั้งสิ้น.

ในคำแถลงการณ์อันอธิบายการยกพินัยกรรม ๒ ฉบับของนาง
อาร์มสตรองชนพค. ในฉบับแรกหล่อนยกทรัพย์สินสมบัติส่วนใหญ่ให้
แก่บุตร, แต่เมื่อปี ๑๘๒๐ ได้ทำพินัยกรรมใหม่อีกฉบับ ๑ ยกทรัพย์สิน
ยัติทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่เจ้าเลย. พินัยกรรมฉบับนี้เซอร์เฮนรีเนสต์อ้างว่า
พยานไม่ได้เซ็นชื่อต่อหน้าผู้ตาย. แล้วแถลงต่อไปว่าหลักฐานข้อนี้
เป็นแต่พยานประพฤติเหตุแวดล้อมกรณี, แต่หลักฐานทั้งหมดเมื่อเอา
มาติดต่อกันเข้าแล้วจึงชี้ให้ลงความโตอย่างเคียวเท่านั้นว่าเจ้าเลยเป็น
ผู้ฆ่าภรรยา มีความมุ่งหมายที่จะเห็นโตในพินัยกรรมซึ่งกล่าวมา
แล้ว.

อธิบายการโตกล่าวถึงผู้ที่เรียกกันว่า “หญิงคลุมหน้า”
ในชั้นศาล ไปรวิสภาและซึ่งวันโตมาฟังการพิจารณาอยู่ทั้งวัน, แต่มีโต
ออกชื่อ, คือพูดโตแต่ว่าเป็นผู้ที่เจ้าเลยโตพยประครั้งแรกที่เมืองบอร์นมัท
ในระหว่างเขาอยู่ในราชการสงครามและโตขอแต่งงานด้วยเมื่อนักชิต
ถูกฆวัตชนโตโตโตแล้วมา.

---

๕ วิตชนโตโต คือวันอาทิตย์ที่ ๑ ภายหลังนักชิตถูกฆวัตเตอร์ ซึ่งสมมติว่าเป็นวัน
พระเยซูพ้นจากสภาพผู้ตาย.

วันที่ ๔ เมษายน

นอกจากนายทะเบียนพนันกรรม ซึ่งเบิกความพิสูตร์พนันกรรม
ของนางอาร์มส์ตรอง ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๘๒๐ แล้ว, พยาน
ที่ขอยกมาเรียกมาวันนี้เป็นผู้หญิงทั้งนั้น.

นางสาวเฟรนค์, น้องสาวนางอาร์มส์ตรองผู้ตาย, อธิบายถึงเหตุ
ผลแห่งการทำพนันกรรมฉบับแรกปี ๑๘๑๗, และเบิกความเป็นข้อสำคัญ
ว่าในเดือนสิงหาคม ปี ๑๘๒๐ นางอาร์มส์ตรองได้ปรารถนาอยู่ว่าอยากจะ
แก้พนันกรรมฉบับ ๑๘๑๗, เพราะวิตกว่าฉบับเก่าไม่ได้ให้อะไรเพียง
พอแก้สามปี. แต่ระหว่างที่นางอาร์มส์ตรองอยู่ที่โรงพยาบาลนั้น

นางสาวเฟรนค์ได้รับจดหมายจากเขา ๒ ฉบับ, (ซึ่งผู้พิพากษาศาล์ง
ยอมรับฟังเป็นหลักฐานได้), แสดงว่านางอาร์มส์ตรอง ยังถือว่าพนัน
กรรมฉบับ ๑๘๑๗ เป็นพนันกรรมฉบับสุดท้ายที่ทำได้ไวจริง ๆ.

นางสาวเขยริช, คนเรือนในบ้านเมย์พลคิง ๓๐ ปีมาแล้วได้เป็น
พยานอีกคน ๓, และเมื่อได้ให้การไปข้างแล้ว ผู้พิพากษาศาล์งก็ได้
ยอมให้อภัยการถามคำถามที่ตนเป็นพยานฝ่ายขอยกมาเองนั้น.
นางสาวเขยริชให้การว่า ได้ถูกขอให้เป็นพยานพนันกรรมฉบับหลัง
ของนางอาร์มส์ตรอง, นายและนางอาร์มส์ตรองได้ขอให้เซ็นหนังสือ
สำคัญอัน ๓ จะเป็นหนังสืออะไรพยานไม่รู้ และไม่ได้รับค่ายกเล่า
พยานได้เซ็นลงไปเพราะนางอาร์มส์ตรองร้องขอ. ความทั้งนี้พยาน
ฟังพูดขึ้นครั้งแรก, โดยอ้างว่าฟังไม่ได้.

นางลิลล์ เอแวนส์, นามเดิม แคนคี่, เบิกความว่าได้เซ็นชื่อในหนังสือ, ซึ่งศาลสั่งให้เขียนขึ้นเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๘๒๐. ไม่เคยเซ็นหนังสือสำคัญอื่น ๆ โดยความร้องขอของนายอาร์มส์ตรองเลย, แต่เมื่อเซอร์ เฮนรี เคอร์ติส เบนเนตต์เอาแบบเรื่องวารร้องขอตัวอินซูรันซ์ความสำราญสำหรับชาติออกมา, พยานก็รับว่านายอาร์มส์ตรองเป็นผู้ตรอกแบบนั้นให้พยานเซ็นชื่อจริง. นางเอแวนส์แน่ใจว่านางอาร์มส์ตรองไม่ได้ช่วยในเวลาที่ตนเซ็นหนังสือสำคัญ (พินัยกรรมของนางอาร์มส์ตรอง) และพยานไม่ได้รับคำบอกเล่าว่าเป็นพินัยกรรม.

นางไพร์ช คนรับใช้ที่บ้านเมย์พลด์กล่าวถึงขนมร่อน (สโคนส์) ซึ่งเธอมาเลี้ยงเมื่อคราวนายอาร์มส์ตรองเชิญนายมาร์ตินไปกินน้ำชาที่บ้านเมย์พลด์ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ค.ศ. ๑๘๒๓, ได้รับรองว่าของเลี้ยงนั้น มีขนมร่อนซึ่งไม่ได้ผ่ากลางอยู่ด้วย, และเมื่อเสร็จการเลี้ยงแล้วพยานยังได้หยิบเอามาเก็บไว้ในลังขนมสำหรับไว้กินเองถึง ๓ ก้อน.

นางพยายาลชอ คินเสย์ เป็นนางพยายาลประจำตำบลเฮไคไคเป็น ผู้พยายาลนางอาร์มส์ตรองอยู่ ๔ วันในเดือนมกราคม ซึ่งเป็นเวลา ๓ เดือนก่อนที่ผู้ตายตายลง. ให้การเป็นคำใหม่ว่า นางอาร์มส์ตรอง

๘ ขนมร่อนชนิดสโคนส์นี้ มักใช้ขบแล้วผ่ากลางทาเนยทั้งร้อน ๆ เพราะฉะนั้นตามปรกติมักจัดใส่จานมาเป็นชึก ๆ.

บอกพยานว่าจะไม่ยอมกินยาอีกเป็นอันขาด เพราะได้ถูกยาเข็อยู่ที่
 โรงพยาบาล และในภายหน้าจะกินแต่ยาเม็ดชนิดโซมิอ้อประทัด. ใน
 เวลานั้นพยานไม่เห็นว่าร่างกายนางอาร์มส์ทรองซุคโซมนัก. ครั้นเมื่อ
 วันที่ ๓๐ กุมภาพันธ์ พยานได้มาเยี่ยมนางอาร์มส์ทรองซุค, และได้รู้สึก
 สกั้งใจมากกว่าคนไข้เจ็บหนักลงที่สุด, มีผิวซีดอย่างน่าสังเกตุและปาก
 ก็เขียวกล้วย.

การชันสูตรพลิกศพ.

เมื่อสัปดาหะที่แล่วมา ได้มีการชันสูตรพลิกศพนางอาร์มส์ทรวง
ที่ตำบลคูลส์บ็อก.

พนักงานชันสูตร (นาย เอส. เจ. เสათซ์ฮอล) ได้ขอเลื่อนการ
ชันสูตรอีก, โดยแถลงต่อลูกขุนว่าถ้าทำเช่นนั้นจะได้ไม่ต้องเสียเวลามาก.
เขาเองจะต้องเลือกเอา ๒ อย่าง, คือฟังพยานในคดีโดยเต็มเท่าที่จะต้อง
ฟัง ในศาลที่ตั้งชนตำบลเฮ, หรือมีฉนั้นก็ไม่ต้องฟังพยานเลยจนกว่า
จะเสร็จการพิจารณาคดี. ตามที่เขาคิดตกลงจะรอไว้จะเป็นเยี่ยงอย่าง
อยู่, แต่ก็ไม่ได้ทำไปโดยอัตโนมัติที่เกี่ยว. เขาได้ปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ
ในทางกฎหมายก่อนแล้ว, ยืนยันได้ตกลงเลื่อนการไต่สวนไป มี
กำหนด ๑ เดือน. ตามที่ได้ตกลงดังนั้นก็เข้าใจอยู่ว่าไม่ตรงกับกฎหมาย
นัก, แต่ก็ยังเห็นว่าถูกต้องกับเหตุการณ์แล้วทั้งถูกกับความเห็นเจ้าหน้าที่
ชันสูตรด้วย. และเข้าใจว่าบางทีต่อไปจะได้มีพระราชบัญญัติเพิ่มเติม
เป็นใจความอนุญาตให้เลื่อนการไต่สวนเช่นนั้นได้ โดยมีต้องเชิญลูกขุนมา,
ในเมื่อไม่มีอะไรจะต้องทำ.

เจ้าพนักงานชันสูตรผู้นั้นกล่าวต่อไปว่า “เมื่อได้พิจารณาคดี
ที่เฮเรฟอร์ดแล้ว การที่เราจะต้องกระทำไปก็เป็นแต่เพียงพิธี. ถ้าลูกขุน
วินิจฉัยว่าจำเลยไม่มีผิดแล้ว ท่านก็คงจะไม่ต้องการและข้าพเจ้าก็จะไม่

พยายามนำพยานหลักฐานมาแสดงอย่างไร, นอกจากที่จะพิสูจน์เหตุที่
 ตาย. ถ้าลูกขุนวินิจฉัยว่าจำเลยมีความผิด, ข้าพเจ้าก็จะไม่พยายาม
 ที่จะพิจารณาคำพยานซ้ำอีก. ตามเหตุผลเหล่านี้ข้าพเจ้าคิดว่า การ
 ชั่งตุลตรพลิกศพ เมื่อครบกำหนดที่ไต่เลือนไปแล้วก็จะทำสำเร็จได้ใน
 เวลาสั้นที่สุด.”

การชั่งตุลตรพลิกศพจึงไต่เลือนไปจนวันพฤหัสบดี ที่ ๒๗ เมษายน.

จากหนังสือพิมพ์ “ไทมส์” รายสัปดาห์

ฉบับลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๑๙๒๒

คดีอาร์มส์ตรอง

เฮเรฟอร์ด วันที่ ๕ เมษายน

เมื่อเชาวันนผู้พิพากษาคาร์ลิงได้ออกนั่งพิจารณาคดีในคดีซึ่งเซอร์
เบอร์ต เราวล์ อาร์มส์ตรอง, อายุ ๕๓ ปี หากินทางเป็นชอลิชิเตอร์, ถูก
หาว่าฆ่าภรรยาตายและพยายามจะฆ่าออสวอล์ค นอร์มัน มาร์ตินซึ่งเป็น
ชอลิชิเตอร์เหมือนกัน.

ฝ่ายโจทก์มีอัยการ (เซอร์เออร์เนสต์ปอลลัค), นาย ซี. ฟ.
เวเซล, นายชินเจน มีบุคคลทั่วต่าง; และฝ่ายจำเลยมีเซอร์เฮนรี
เคอร์ทิส เบนเนคต์, นาย ส. ร. ซี. โยสังเคต, กับนาย อี. เอ. กอดสัน
แก้ต่าง.

นาย โอ. น. มาร์ติน ได้เริ่มให้การต่อเมื่อจนจะหมดเวลาพิจารณา
อยู่แล้ว, แต่เมื่อศาลเลื่อนเวลาพิจารณาไปแล้วก็ยังให้การไม่เสร็จ.

พยานที่เคยได้กล่าวถึงว่า “หญิงคลุมหน้า” นั้นก็ได้ถูกเรียก
และได้มาให้การว่าอาร์มส์ตรองได้พุดขอแต่งงานกับเขาเมื่อวัดชันไคต์
ที่แล้วมา, ซึ่งเป็นเวลาภายหลังภรรยาของเขาถึงแก่กรรมแล้ว ๓ เดือน.
ในโอกาศนั้นพยานหาได้คลุมหน้าไม่, แต่อัยการร้องขอต่อผู้พิพากษา
ให้ผ่อนผันให้แก่พยานผู้ได้ผ่อนให้มาแล้วในชั้นไต่สวนศาลไปวิสภาพ

(คือไม่ต้องออกข้อเบ็ดเตล็ด). เพราะเหตุนี้ขอและทำบิลที่อยู่ของพยาน จึงคงย่นให้ แต่ผู้พิพากษาและคณะลูกขุนเท่านั้น, ผู้พิพากษาศาลฎีกาได้ ร้องขอต่อคณะหนึ่งสอพิมพ์ว่า ถ้าไปได้ความเชื่อว่าเขาซื่อสัตย์แล้ว, ขอ ขอให้ข้อออกข้อให้เป็นการเบ็ดเตล็ดและขอขอให้ถ่ายรูปไปด้วยเลย. พยาน ให้การว่าไม่เคยได้รักษากับอาร์มสตรองว่าจะแต่งงานด้วย, ทั้งมิได้มีการ หมั้นสัญญาอย่างใดเลย.

นางพยายาลแอลเลน, ซึ่งได้มาพยายาลนางอาร์มสตรอง ตั้งแต่ วันที่ ๒๗ จนถึงวันตาย, ให้การว่าเขาวันที่นางอาร์มสตรองจะตายนั้นเขา ได้บอกพยานว่า “แม่แอลเลน, ฉันทยังไม่ตายคอกนะ, เพราะฉันทยังพร้อม บุรุษที่อยู่ทุกทั้งผว.” พยานตอบคำถามค้านว่าในตอนหลัง ๆ ที่เจีย อยู่นางอาร์มสตรองไม่สามารถจะลุกไปจากเตียงนอนเพื่อจะไปหยิบอะไร ๆ จากตู้ยาในห้องนอนนั้นได้.

นาย เอ. อี. เซวะลิเชอร์, เป็นชอลิชิเตอร์คน ๑ ในเมืองลิฟเวอร์ ฟูล, เคยคุ้นเคยชอยพอกันมากกับพวกอาร์มสตรองนี้ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๘๘๑, ให้การว่าจำเดิมแต่เดือนสิงหาคม ๑๘๘๐ มา ได้ตกลงในใจว่านางอาร์ม สตรองเป็นโรค “บ้าศาสนา” ประเภทใดประเภทหนึ่ง. เคยเห็นว่า นางอาร์มสตรองอาจฆ่าตัวตายได้และยังได้เคยเตือนอาร์มสตรองว่าอย่า ทิ้งมิดโกนไว้. ในขณะนั้นเขาไม่ทราบแน่เรื่องพินัยกรรม ปี ๑๘๘๗, เพียงแต่เคยได้ ยินว่านางอาร์มสตรองสั่งแล้วหรือตั้งใจจะสั่งว่าให้พยาน เป็นผู้จัดการทรัพย์สินสมบัติตามพินัยกรรม. เมื่อฝังศพนางอาร์มสตรอง

เสร็จแล้ว, นายอาร์มส์ตรองพูดขึ้นถึงพินัยกรรมว่า “ถึงแม้ว่าเมื่อผม
ยกทรัพย์สินสมบัติให้ผมทั้งหมดก็ดี แต่ผมตั้งใจว่าจะใช้สำหรับประโยชน์
ลูก ๆ.”

เซอร์ เฮนรี เคอร์ติส เบนเนตต์ (ทนายจำเลย) ในขณะที่ถูกถามคํา
นายเซวะลิเชอร์นั้นได้กล่าวว่าอาร์มส์ตรองมิได้พยายามจะจำหน่ายมรดก
รายนี้ให้เป็นเงินเลยจนกระทั่งถูกฟ้องขึ้น. พยานก็ให้การว่าอาร์ม
ส์ตรองได้ห้ามทักเคียวมิให้จัดการจำหน่ายมรดกให้เป็นเงิน. พยานรับ
ว่าทรัพย์สินสมบัติบรรดาที่ผู้ตายมีอยู่ในขณะเมื่อตายลงนั้นมีเท่าใดก็ยังคง
มีอยู่เท่านั้น มิได้ถูกแตะต้องเลยนอกจากจ่ายไปในเรื่องค่าธรรมเนียม
เล็กน้อยเท่านั้น.

นายมาร์ตินให้การเรื่องไปกินน้ำชาที่บ้านเมียพลัดที่อยู่ของอาร์ม
ส์ตรอง, คงยืนยันว่าชนมรอันทาเนยซึ่งเขากินนั้น อาร์มส์ตรองเป็นผู้
หยิบมาส่งให้และพูดด้วยว่า “ขอโทษเขามือหยิบ” หรืออะไรคล้าย ๆ
เช่นนั้น. แมคเจอร์, คนทำสวนของอาร์มส์ตรองได้เคยให้การแต่ก่อน
แล้ว ว่าจำเลยกลับมาถึงบ้านราว ๔.๐๐ ล.ท. ในบ่ายวันซึ่งนายมาร์ติน
มากินน้ำชา, และได้รีบลงไปนั่งกับพยาน (มาร์ติน) ที่ในสวน.
(แมคเจอร์) แน่ใจที่เกี่ยวกับก่อนนายมาร์ตินมาถึงนั้นอาร์มส์ตรองไม่
ได้เข้าไปอยู่ในเรือนเป็นเวลาานพอจะทำอะไรอีกได้ นอกจากถอดเสื้อ
คลุมนอกและหมวกเท่านั้น.

วันที่ ๖ เมษายน

วันนี้ นายมาร์ตินได้ให้การต่อมาอีกก็ได้ มีการถามค่านายมาร์ติน
อยู่นาน, ครั้นตอนบ่ายหมอชิงค์สผู้รักษานางอาร์มส์ตรองได้เข้าไปอยู่ใน
คอกพยานกว่า ๒ ชั่วโมง.

นายมาร์ตินให้การต่อมาถึงเรื่องที่ว่าถกวางยาพิษเริ่มต้นตอนที่
เสร็จการเลี้ยงน้ำชาเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคมที่บ้านอาร์มส์ตรองแล้วเขาได้
กลับบ้านแล้วก็รู้สึกไม่สบายทันที. ครั้นเมื่อหายเจ็บแล้วสัก ๒ หรือ ๓
สัปดาห์ อาร์มส์ตรองยังได้พักอีกว่าสักหน่อยคงเจ็บอีกคอก. พยานว่า
ต่อจากนั้นก็ได้รับเชิญกินน้ำชาว่าไป แต่แรกให้ไปที่เมย์ฟิลด์, ภายหลัง
ให้ไปที่สำนักงานของอาร์มส์ตรอง. รวมทั้งสิ้นเพียงวันที่ ๓๒ ธันวาคม
คณเภาว่าได้รับเชิญเช่นนั้น “ถึง ๒๐ ครั้ง.”

ครั้นถึงคราวเซอร์ เซอร์ เคอร์ทิส เบนเนตต์ถามค่าน, ได้ถาม
พยานอย่างถถ้วนถึงความเกี่ยวข้องกันระหว่างพยานกับอาร์มส์ตรองทั้ง
ส่วนตัวและส่วนการงาน, พลางได้แนะนำบางที่จะคิดกันไปคนละทางบ้าง
กระมัง. คืออธยาศัยซึ่งพยานเห็นเป็นการแสดงกัลยาณมิตรตาม
ธรรมเนียมระหว่างซอลิซีเตอร์ซึ่งอยู่เมืองเดียวกันนั้น บางที่ฝ่ายอาร์ม
ส์ตรองจะตั้งใจแสดงเป็นพิเศษเพื่อช่วยเหลือผู้มาอยู่ใหม่ในเมืองนั้น โดย
ความหวังดี ซึ่งฝ่ายนี้หาได้ตอบแทนอธยาศัยนั้นโดยพอเพียงไม่. ส่วน
เรื่องเลี้ยงน้ำชานั้น เซอร์ เซอร์ เบนเนตต์แนะนำบางที่เรื่องจะเป็นเช่นนั้นบ้างกระมัง,
คือไม่ใช่อาร์มส์ตรองได้หยิบขนมส่งด้วยนิ้วมือตนเอง, แต่ได้หยิบส่ง
ไปทั้งงานให้พยานหยิบกินตามชอบใจ; และคำที่ว่าจำเลยพูดว่า “ขอ

“โทษเขามือหยิบ” นั้นเมื่อจะได้พบในขณะที่เขาเดินเข้ามาหยิบขนมมา
กินเองจากงานนั้นข้างกรรมัง. แต่นายมาร์ตินคงยืนยันว่าเรื่องเป็นจริง
ถึงคนได้ ให้การไว้แล้วแต่ก่อน.

หมอ ซิงค์ส ให้การเรื่องนางอาร์มสตรองเพอ (เมื่อเจ็บมาก)
และว่าไม่ได้สังเกตเห็นเลยว่าผู้ตายมีความคิดจะฆ่าตัวตาย. ใช้คำว่า
“ความเห็นข้าพเจ้าเวลานั้นคือผู้ตายเมื่อล้มเจ็บ และไปเข้าโรงพยาบาล
นั้น เจ็บเพราะถูกพิษสานหนู. ในระหว่างอยู่ในโรงพยาบาลอาการทุเลา
ลงครึ่งหนึ่งและอาการในที่สุดก็เป็นเพราะพิษสานหนูอีก.” ผู้พิพากษา
คาร์ลิงถาม “กินอีกครั้งหรือ?” พยานรับรอง, และกล่าวต่อไปว่า
อาการตอนหลัง ๆ นั้นเกิดจากกินสานหนูหลายคราว ข้างที่ก็มากแต่ไม่
ใช้ถึงก็มีพิษร้ายแรงทุกคราวไป, คงจะมีพิษมากเป็นบางคราว, และใน
คราวสุดท้ายที่มีผลถึงตายนั้นก็ไปถูกคราวมีพิษมากเข้า. ส่วนยาพิษนั้น
ถึงแม้ว่าจะมีอยู่ในขวดแห่งใด ๆ ในห้องนั้นก็เหลือวิสัยที่นางอาร์มสตรอง
จะลุกขึ้นไปหยิบมาเองได้ ในวันสุดท้ายสามส่วนนั้น.

วันที่ ๗ เมษายน

ในที่สุดแห่งการพิจารณาคดีอาร์มสตรองวันนี้. อธิบดีอัยการ
กล่าวว่าท่านหวังว่าจะสืบพยานฝ่ายโจทก์ให้เสร็จภายในวันรุ่งขึ้น.

ในระหว่างที่ศาลซักพยานข้อ จอน เซอร์ค, ผู้ช่วยผลสมยาในบ้าน
ผลสมยาตำบล เฮ, และซึ่งเป็นผู้ไต่ขายसानหนูให้แก่จำเลยเมื่อวันที่ ๑๓
มกราคม ๑๘๒๓ นั้น, ทนายจำเลยไต่ถามสานหนูขาวมาแสดงต่อศาลข้อ
หนึ่ง มีสานหนูประมาณ ๒ เหาวนซ์, มีกระตาดของร้านข้อ, มีข้อจำเลย
เขียนไว้ด้วย, จึงมีทางสันนิษฐานว่าบางทีผู้ช่วยผลสมยานั้นจะพดผิดไปกระ
มิ่งในข้อที่ให้การไว้ว่า สานหนูที่เขาขายแก่อาร์มสตรองนั้นไต่เจอเขม่า,
ตามบทกฎหมาย. แต่ฝ่ายเซอร์คยืนยันว่าจำไต่ซักเจนว่าไต่เจอเขม่าลง
ไปจริง ๆ. ครั้นต่อมาเมื่อหลักฐานของตำรวจนครบาลว่าไต่ค้นพบสานหนู
สี "เทา" อยู่ข้อหนึ่งในบ้านของจำเลย, ตามที่จำเลยเขียนคำสารภาพ
ไว้เมื่อถูกจับ, แต่ทนายจำเลยหยิบข้อสานหนูขาวออกมาอีกข้อหนึ่ง, ซึ่ง
แจ้งว่าซอลิซีเตอร์ของจำเลยกับเสมียนของซอลิซีเตอร์นั้นไต่ค้นพบสาน
หนูข้อนี้ ในโต๊ะเขียนหนังสือในห้องหนังสือของจำเลย, ซึ่งตำรวจนคร
บาลคงจะไต่ดูเลยไปเสียจึงไม่ได้เห็น.

สารวัคใหญ่ คริคเซ็คตต์ คอยว่าไต่ตรวจค้นโต๊ะเขียนหนังสือนั้น
ดูแล้ว, และถึงแม้จะได้ตั้งใจหาสานหนูโดยเฉาะ แต่ก็ไม่ได้พบสาน
หนูขาวเลยเป็นแน่นอน, ทั้งไม่เห็นมีร่องรอยแห่งสานหนูขาวในสันชักคัง
ทนายจำเลยอ้างว่ามีอยู่เมื่อตำรวจไปค้นเสร็จแล้ว. อนึ่ง เซอร์ เฮนรี
เคอร์ทิส เบนเนตต์ ไต่นำหีบสำหรับเก็บกระตาดหนังสือมาหีบ ๓

มีตำราทำยาฆ่าหญ้ากับสมุนไพรต่าง ๆ เรื่องวิธีฆ่าเชื้อหญ้าต่าง ๆ, ก็
 แสดงว่าสิ่งเหล่านี้ก็ลอกตาตำรวจไปอีก. เซอร์ ฮ. เคอร์ติส เบนเนตต์
 กล่าวต่อไปอีกถึงสมุคตเหตุการณรายวัน (ไทอริ) ของอาร์มส์ตรอง
 ปี ๑๘๒๐, ในนั้นจกส่วนสำหรับผสมยาฆ่าหญ้าไว้ด้วย. พยานฝ่ายตำรวจ
 คนหนึ่งรับว่าไคเห็นรายการทจกไว้แต่ไม่เข้าใจว่าเรื่องอะไรกัน.

วันที่ ๘ เมษายน

วันนาคาลสยพยานจากผู้ชำนาญ ๓ นาย คือ, หมอ สปีลสบูว์, หมอ เว็สเตอร์และเซอร์ วิลเลียม วิลค็อกซ์, เป็นหมคพยานฝ่ายโจทย์เพียงเท่านี้.

เขของตนแห่งการพิจารณาวินิจฉัย อธิบายการไต่ถามเรียกสารวัตร วิฟเวอร์เข้ามาอีก, ในข้อที่ฝ่ายจำเลยแนะนำว่าบางที่พวกตำรวจนครบาลที่ไปค้นบ้านเมย์พลด์, ท่ออยู่ของจำเลย, จะไต่แลเลยไปเสีย, มิไต่เห็นห้องสถานหนขาวทในไต่เขียนหนังสือในห้องเขียนหนังสือ. คำของสารวัตรนั้นว่าไต่คนลนชัก ไต่เขียนหนังสือจนทั่ว, หากไต่พบห้องสถานหนในนั้น, กิ่งฝ่ายจำเลยแนะนำขึ้นใหม่. ไต่ชักลนชักออกมาพันไต่, แล้วยังไต่ตรวจที่ช่องข้างในไต่ระก้วย. ไต่เห็นมีหีบใส่กระดาษอยู่ในห้องนั้นข้าง, แต่ไม่ไต่พบตำราฆ่าหญ้า, หรือข้อความอันใดที่เกี่ยวข้องกับหญ้าเลย.

ผู้พิพากษา กล่าวว่าในข้อที่ว่าจำเลยใช้ยาฆ่าหญ้ามาหลายปีแล้ว, กิ่งแต่ปี ๑๘๑๒, นี้ไม่มีที่สงสัยเลย. แต่ไม่เข้าใจว่ามีสลักสำคัญอะไร จึงต้องยกขึ้นมาพคกันนัก.

เซอร์ เซนรี เคอร์ทิส เบนเนทท์ว่า, "สำคัญที่ตรงนหน้อยหนึ่งเท่านั้นแหละ, คือว่าตามเสียงข้างฝ่ายนายพันตรีอาร์มสตรองนั้น, เขาไต่บอกแก่ตำรวจว่าเขามีตำราฆ่าหญ้าอยู่ และตำรานั้นไต่ค้นพบในหีบเก็บกระดาษใบนี้. ข้าพเจ้าจึงจะใคร่แนะนำว่าถ้าหากมิไต่พบสิ่งนั้นขึ้น, และมีไต่แลสดง

สิ่งนี้ต่อศาลด้วยแล้ว, ก็ย่อมจะชวนให้เห็นว่าการตรวจค้นบ้านนั้นไม่ได้ทำกันละเอียดเท่าที่ควร.”

พยานตอบคำถามของผู้พิพากษาว่า เมื่อตำรวจไปค้นบ้านเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคมนั้น มีคนอยู่ในบ้าน คือ นางสาวเบียร์ช, คนเรือน, นางไปรช, คนรับใช้, กบฏุกของอาร์มส์ตรอง ๓ คน. ค้นแล้วไม่ได้ให้ตำรวจอยู่เฝ้าบ้าน, และไม่ได้ตรวจตราประจำบริเวณนั้น.

ผู้พิพากษา ถ้าเช่นนั้นเท่าที่ท่านทราบได้ใคร ๆ ก็อาจเข้าไปได้หรือ?—ได้ทีเดียวขอรับ.

นางไปรช, คนรับใช้ที่เมย์พลด์, ได้ถูกเรียกกลับเข้ามาอีก, และให้การว่ารุ่งขึ้นจากวันที่ตำรวจไปค้นบ้าน พยานได้เข้าไปดูที่โต๊ะเขียนหนังสือไม่เห็นมีอะไรในลิ้นชักนอกจากกุญแจ ๒—๓ ดอก. พยานไม่ได้เห็นมีผงขาว ๆ เลย.

ถ้าค้นศาลได้ตรวจแผนผังห้องนอนนางอาร์มส์ตรอง. มีค่าแถลงว่าระยะจากปลายคันทเตียงนอนไปยังตู้ที่ข้างเตาไฟนั้น ๓ ฟุต ๘ นิ้ว, หมอ เบอร์นาร์ก เฮนรี สปีลสบูร์, ภาชุกสำหรับวิชาโรคניתาณโรงพยาบาลเซ็นต์บาทอลอมิว กรุงลอนดอน, ให้การว่าได้นั่งอยู่ในเวลาชดศพนางอาร์มส์ตรองขึ้นเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม และได้จัดการชันสูตรพลิกศพ. ศพนฝังมาแล้ว ๓๐ เกซอน, แต่มีใครเฝ้าเขยอกมากน้อย ทั้งภายนอกร่างกายและตามอวัยวะต่าง ๆ. ซึ่งศพยังติดอยู่มากถึงเพียงนี้ เป็นเพราะมีसानหนูอยู่ข้างในตัวมาก.

หมอ สยัลสยวีให้การต่อไปว่า, “ข้าพเจ้าได้ทราบผลแห่งการตรวจศพของหมอเว็สเทอร์แล้ว. มีसानหนูอยู่ในลำไส้ ใหญ่น้อยเป็นอันมาก, เห็นได้ชัดว่าภายใน ๒๔ ชั่วโมงก่อนเวลาตายได้กินसानหนูที่เป็นพิษเข้าไปมาก, บางทีसानหนูตนเองจะเป็นเหตุที่ทำให้ตาย. ที่ในคัมมีसानหนูกว่า ๒ เกรน, สันเกตดูจากลักษณะการย่อยที่ข้าพเจ้าได้พบในคัมจะเห็นได้ชัดอีกว่า ผู้ตายได้กินसानหนูเข้าไปเป็นจำนวนมาก ๆ หลายคราวตลอดเวลาหลายวัน, บางทีจะตั้ง ๗ วันก่อนวันตายก็เป็นได้.”

พยานว่าไค้มานั่งฟังความในศาลตลอดมา, และเห็นว่าอาการที่สังเกตเห็นได้ในควานางอาร์มสตรองเมื่อวันที่มาเข้าโรงพยาบาลนั้นแสดงให้เห็นสมควร่าเจ็บลงเพราะพิษसानหนู บางคราวมีอาการมากบางคราวก็ปานกลาง. ส่วนรายนายมาร์ตินนั้นพยานเห็นว่าอาการย่อยของนายมาร์ตินเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคมเป็นเพราะพิษसानหนูเหมือนกัน. ตามที่ให้การเช่นนั้นก็อาศัยเหตุที่ไค้พบसानหนูใน ๔ วันต่อจากนั้นมา. ซึ่งมีसानหนูเป็นจำนวนมากเช่นนี้จะจัดว่าเป็นการธรรมดาของวิสัยมนุษย์ไม่ได้.

เซอร์ เซนรี เคอร์ทิส เบนเนตต์.—ข้าพเจ้าเคยได้ยินมาว่ามีหลายรายที่เคียว, ที่ผู้ตายกินसानหนูเข้าไปก่อนวันตายตั้งสี่, ห้า, หกหรือถึงเจ็ดวันก็มี, แล้วยังพบसानหนูในศพได้. นี่อาจจะจริงไค้หรือ?—จริง, บางรายตั้ง ๗ หรือ ๘ วันก็มี.

ท่านไค้เคยทราบรายใดบ้างหรือไม่ที่ผู้ตายเจ็บเรื่อยไปจนเกือบถึงที่สุด, แต่การอาเจียนมีเว้นบ้างเป็นคราว ๆ, แล้วกลับอาเจียนอีกโดย

มิได้กินยาพิษเพิ่มเติมเข้าไป?—ข้าพเจ้าเห็นจะไม่คาดให้มีอาการเช่นนั้น นอกจากจะมีโรคอื่นสมทบซึ่งจะเป็นเหตุให้อาเจียนได้.

แต่ผู้ตายมีโรคอื่น ๆ ประจำตัวอยู่, คือเป็นโรคเมลงโคเลีย (โรคเส้นประสาท, มีอาการใจคอหงอยเหงา) อย่างรุนแรง, ซ้ำเป็นรมาติซึม และเนวริทิสอยู่ถึง ๓ ปี, ตั้งแต่ ๑๘๑๕ ถึง ๑๘๑๘. ถ้าท่านจะเว้นนิกถึงสิ่งที่ได้พบในทรากศพและระลึกว่ายังมีโรคหัวใจและโรคขี้สสาวะอีกด้วยแล้ว. ท่านจะยอมรับว่าผู้ตายเป็นโรคไฮร์ตัสคิสได้หรือไม่?—ได้, แต่ถึงกระนั้นยังมีอาการที่ชดลงรวดเร็วตั้งแต่เมื่อผู้ตายมาเข้าโรงพยาบาลแล้วซึ่งจะต้องคำนึงอีก. อาการที่วานตกขี้ฉะที่ขี้สสาวะไม่ปรกติ เพราะไฮร์ตัสคิสเสียที่เกี่ยวข้อง.

ครั้นภายหลังเวลาหยุคศาลสำหรับอาหารกลางวัน, หมอ สปีลสบูร์ กล่าวสรุปความ ๒ ข้อสุดท้ายเป็นใจความรับรองว่าถ้ากินยาพิษเข้าไปอย่างร้ายแรงอาจถึงตายได้ แล้วผู้กินยังอาจจะอยู่ไปได้ อีกเพียง ๘ วัน, และว่าถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วและถ้ามีโรคตามอวัยวะด้วย, โรคอวัยวะนั้นอาจเป็นเหตุให้ไม่อาเจียนได้สักหนึ่ง.

เซอร์ ฮ. เคอร์ติส เบนเนตต์.—และเมื่อเป็นเช่นนั้นก็คือเป็นโรคไตหรือ?—เห็นจะไม่เป็นไตเท่านั้น, แต่คงจะเป็นไฮร์ตัสคิส.

ถ้าจะให้เวลาอย่างนานที่สุด, คนที่กินยาพิษเข้าไปอย่างมากถึงจะตายได้แล้วจะอยู่ถึง ๑๔ วันได้หรือไม่?—ก็อาจเป็นไปได้กระมัง, และบางทีก็จะเคยมีบางรายข้างแล้วกระมัง, แต่ถ้าเช่นนั้นในระหว่างที่เจ็บอยู่อาการคงจะเปลี่ยนแปลงไปข้าง.

อธิบดีอัยการ—ก็เมื่อมีसानหนูอยู่มากตามส่วนต่าง ๆ ในศพรายนี้, ท่านจะเห็นว่าผู้ตาย ๆ ซ้ำกว่าปรกติไปหรือไม่?—ไม่เห็น, เป็นแน่นอน. จำนวนยาพิษที่มีอยู่ในลำไส้มากมายนั้นแสดงให้เห็นได้ว่าได้กินเข้าไปมากภายใน ๒๔ ชั่วโมงก่อนเวลาตาย, และเห็นได้ชัดว่าก่อนตาย ๒—๓ วัน ก็คงได้กินยาพิษเข้าไปหลายครั้ง.

นายจอห์น เว็สเตอร์, แห่งโรงพยาบาลเซ็นต์แมรี, ให้การเรื่องที่ ได้ตรวจร่างกายนางอาร์มัสเตอร์. กล่าวว่าได้พบसानหนูแทบทุกอวัยวะ และตามสิ่งที่เปนน้ำไหลออกมาจากร่างกายนั้นด้วย, รวมหมดทั้งสิ้นเป็นจำนวนถึง ๓.๒๔ เกรน, ในจำนวนนี้อยู่ในตับ ๒.๑๒ เกรน. ตามโองและที่กินในหลุมฝังศพก็ยังมีसानหนูปนอยู่อีก. นายเว็สเตอร์ได้ตรวจศพต่าง ๆ มา ๓๐ ปีแล้วเป็นจำนวนระหว่าง ๓๐๐ ถึง ๔๐๐ ศพ, และได้ตรวจศพของผู้ถูกวางยาพิษตายหลายศพ. แต่ครั้งนี้มีसानหนูยิ่งกว่าครั้งใด ๆ หมดที่เคยเห็น ๆ มา. ถ้ากินพยานได้นำसानหนูใส่หลอดแก้วมาแสดงต่อศาลเป็นจำนวน ๓.๒๓ เกรน.

ผู้พิพากษา—นี่แปลว่าจำนวนसानหนูที่กินเข้าไปมากกว่าเท่านี้มาก, เช่นนั้นหรือ?—เช่นนั้น.

พยานตอบอธิบดีอัยการว่า สานหนู ๒ เกรนอาจทำให้ถึงตายได้ และในตับแห่งเดียวก็มีถึงจำนวนนี้แล้ว.

นอกจากผู้ที่ถูกวางยาพิษด้วยसानหนูแล้วท่านเคยเห็นศพใดบ้างหรือไม่ที่มีसानหนูติดอยู่ทุกอวัยวะ?—ไม่เคย.

ผู้พิพากษา—ตามที่ข้าพเจ้าเข้าใจนั้นฝ่ายจำเลยแก้ว่าใครคนหนึ่ง, รวมทั้งตัวผู้ตายด้วย, แต่มีไข้จำเลย, ได้ให้นางอาร์มสเตอร์ของกินसानหนูเข้าไป, เช่นนั้นถูกหรือไม่?

เซอร์ เซนรี เคอร์ติส เบนเนคต์ ถูกแล้ว.

เซอร์ วิลเลียม วิลค็อกซ์, หัวหน้าที่ปรึกษาการแพทย์ของกระทรวงนครบาล, ให้การว่า รายงานอาร์มสเตอร์ของกินसानหนูเห็นได้ชัดว่า ในปี ๑๘๑๘ อากาเรียเป็นอาการรูมาติซึม, และอาการเนวริติส (โรคเส้นประสาทชนิด ๓) นั้นมีอยู่เป็นแห่ง ๆ, แต่มีไข้กำเริบลูกกลมหรือซัยซันคังได้ ยินมาภายหลัง. อากาเรียรูมาติซึมนี้แสดงให้เห็นว่าเวลานั้นมีพิษบางอย่างเกิดขึ้นในตัวคนไข้เอง, และเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็เป็นผลไม่ก็แก่ร่างกายด้วย, แต่พิษเช่นนั้นใคร ๆ ก็คงจะมีด้วยกันทุกคนไม่มากก็น้อย. โรครูมาติซึมไม่สามารถที่จะทำให้นางอาร์มสเตอร์ของกินसानหนูเกิดเป็นโรคหัวใจมากขึ้นในสิงหาคม ๑๘๒๐ ได้. แต่อาการในตอนนั้นเป็นอาการของโรค Toxaemia คือ ถูกยาพิษ, แต่จะเป็นชนิดไหนพดไม่ถก, นอกจากจะว่าพิษนั้นทำให้ร่างกายต่อสั้มผัส. บางทีโรคที่ออกซัยเมียนเองจะช่วยให้โรคเมลันโคเลียกำเริบขึ้นอีกต่อหนึ่ง, แต่ในส่วนโรคหลังนี้บางที่จะเกิดจากอายุของคนไข้ประกอบด้วยก็เป็นได้. ขณะที่คนไข้ไปเข้าโรงพยาบาลนั้นกำลังเจ็บมากเป็นแน่นอน, ส่วนอาการที่ชดลงอย่างรวดเร็วระหว่างการตรวจ ๒ ครั้งของหมอฮิงคส์, คือตอนเที่ยงกับตอนบ่าย ๓ นาฬิกา เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคมนั้น มีทางอธิบายได้ว่าคนไข้ได้ กินยาพิษชนิดทำความรำคาญให้แก่สั้มผัสเข้าไปในระหว่างนั้น.

ซึ่งอาการป่วยของนางอาร์มสตรองเปลี่ยนแปลงไปตั้งว่านั้น พยานเห็นว่าสำคัญมาก, เพราะแสดงให้เห็นว่าสมุฏฐานของโรค คือ พิษสานหนู ซึ่งนางอาร์มสตรองมีอาการดีขึ้นในระหว่างอยู่โรงพยาบาลก็, ซึ่งกลับเป็นมากขึ้นอีกเมื่อตอนกลับไปบ้านแล้วก็, ทั้งนี้แสดงให้เห็นได้ว่า กินสานหนูเข้าไปจนเป็นพิษทั้งเมื่อก่อนเข้าโรงพยาบาลและเมื่อกลับมาจากโรงพยาบาลแล้ว.

ด้วยเหตุที่มีสานหนูอยู่เป็นอันมากในลำไส้ซึ่งเป็นทางแห่งอาการ, พยานจึงกล่าวได้ โดยไม่มีสงสัยเลยว่าสานหนูคอนที่มีผลถึงตายนั้นคนไข้ได้กินเข้าไปภายใน ๒๔ ชั่วโมงก่อนเวลาตาย. ในวันสุดท้ายแห่งชีวิต ๒-๓ วันนั้นนางอาร์มสตรองเห็นจะยกมือยกเท้าไม่ได้เลยโดยอวัยวะเหล่านั้น “ตาย.”

อธิษฐานการ.— การที่กินยาพิษเข้าไปหลายครั้งระหว่างเวลานานพอใช้เช่นนั้น, ท่านเห็นว่าสมกับข้อที่ว่าผู้ตายตั้งใจกินเพื่อจะทำลายชีวิตตนเองได้หรือไม่?— ถ้าตั้งใจจะทำลายชีวิตตนเองแล้วก็น่าจะกินยาพิษเข้าไปมาก ๆ แต่เพียงครั้งเดียวหรือสองครั้ง, แต่ปรากฏว่ากินอยู่เสมอ, และหลักฐานชี้ไปทางตรงกันข้ามกับการทำลายชีวิตตนเองทั้งนั้น. วิถีที่กินเข้าไปตักปัญหาที่จะสงสัยว่าทำลายชีวิตตนเอง.

ผู้พิพากษา.— ท่านแน่ใจหรือว่า ผู้ตายได้กินสานหนูเข้าไปมากภายใน ๒๔ ชั่วโมงก่อนเวลาตาย?— ข้าพเจ้าไม่ได้สงสัยเลย.

ถ้าจะพิจารณาคำพยานทั้งหมด, ทั้งนางพยาบาลและนายแพทย์และผู้สมยา ท่านจะเชื่อได้หรือไม่ ว่าผู้ตายได้กินยาพิษเข้าไปเอง?—
 เป็นไปไม่ได้แน่นอน.

เป็นไปไม่ได้เช่นนั้นก่อนตายสักกี่วัน?— สักสัปดาห์นั้นแน่นอน.
 อธิบายการ.— เท่าที่ท่านรู้เห็นมา ท่านจะสันนิษฐานได้หรือไม่ ว่ามาร์ตินเจ็บเป็นอะไร, และเพราะอะไร?— พิษสาหัสอย่างรุนแรง.

เซอร์วิลเลียมตอบคำถามค้านว่า มาร์ตินนั้นเท่าที่เห็นได้จากอาการอาจเป็นด้วยเหตุกินเนื้อหมูที่มีพิษเพราะเนื้อเสียก็ได้, แล้วแต่ผลของการตรวจของจักษุแพทย์ผู้เจ็บ. แต่ในส่วนนางอาร์มสตรองนี้ รูมาติซั่มอาจเกิดขึ้นจากพิษร้ายภายในตัวของคนไข้, ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากเหตุต่าง ๆ หลายประการ.

เซอร์ ฮ. เคอร์ติส เบเนเนตต์.— ท่านไม่เห็นด้วยกับหมอฮิงคส์ หรือ ว่าอาการรูมาติซั่มอาจเป็นเหตุให้เกิดโรคหัวใจเมื่อตอนสิงหาคม ๑๘๖๐?— ไม่เห็นด้วย.

ก็เมื่อครั้งผู้ตายเจ็บที่บาร์นวูดเมื่อเดือนตุลาคม ๑๘๖๐, ซึ่งหมอเทาว์นส์เอ็นค้และหมอสุตวาร์เป็นผู้รักษานั้น, อาการแสดงโรคอื่นนอกจากถูกวางยาพิษไม่ใช่หรือ?— จริง. ครั้งนั้นยากที่จะบอกได้จริง ๆ.

ผู้ตายอาจจะถูกวางยาพิษเป็นจำนวนมาก ๆ หลายวัน ก่อนวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์หรือ?— เป็นเช่นนั้น.

ก่อนวันที่ ๒๒ สิงหาคมไม่มีหลักฐานว่าถูกวางยาพิษด้วยสาหัส ไม่ใช่หรือ?— ข้าพเจ้าไม่ได้ยืนยันว่าถูก.

ถ้าถูกวางยาพิษसानหนูในสิงหาคมแล้ว, หลักฐานมีแต่เพียงวัน
 เคียวเท่านั้นหรือ?— ถ้าเป็นเช่นนั้นก็เพราะเข้าใจเอาว่ากินครั้งเดียว
 เป็นจำนวนมาก. แต่ก็อาจจะกินครั้งละเล็กน้อยมากกว่าครั้งเดียวได้.

ถัดจากนั้นมาก็มาเป็นมากวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์. ถ้าเราจะกิน
 สานหนูเข้าไปให้มากในวันที่ ๑๖, ครั้นวันที่ ๑๗ ก็เจ็บลง, แล้วอาการ
 ชุติลงทุกทีและตายในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์, เช่นนี้จะเป็นไปได้หรือไม่?—
 ข้าพเจ้าอาจารย์รับรองว่าเป็นได้, ว่าโดยทั่ว ๆ ไป.

ต่างว่าผู้ตายได้กินसानหนูเข้าไปตั้ง ๗ หรือ ๘ เกรน, อาการ
 ต่าง ๆ ที่ใครเห็นมาแล้วครั้งนี้จะเหมือนกันอีกหรือไม่?— ถ้ากินเช่นนั้น
 ก็มากเต็มที. น่าจะต้องตายเร็วกว่า ๕ หรือ ๖ วัน.

ถ้าตายช้าพิษसानหนูจะระเหยไปในร่างกายได้หรือไม่?— ได้, และ
 คงจะอันตรายมาก.

คนที่สติวิบวรณ์กินเข้าไปครั้งแรกก็คงเข็ดไม่กินอีก, แต่ถ้าสติไม่
 วิบวรณ์อาจจะกินอีกเรื่อยไปได้หรือไม่?— กฎธรรมชาติของผู้มีสติ
 วิบวรณ์จะเหยียดไปใช้ให้ถึงคนบ้าด้วยเห็นจะไม่ได้.

सानหนูที่กินเข้าไปอย่างที่เลยมักแน่นอยู่กับกระเพาะอาหารถูกหรือ
 ไม่?— บางทีก็เป็นได้, แต่ไม่มีใครมี.

ถ้าเผื่อไม่มีใครมี, ก็คือเข้าไปอยู่ในกระเพาะอาหาร ๒-๓ วันแล้ว
 เลยละลายออกไปจากร่างกายทางเบื้องล่างกระนั้นหรือ?— เห็นจะไม่น่า
 จะเป็นอย่างนั้น แต่ก็อาจเป็นไปได้. ถ้าท่านหมายถึงसानหนูขาว, ข้าพเจ้า
 นึกว่าไม่น่าจะเป็นได้อย่างยิ่ง.

จากหนังสือพิมพ์ “ไทมส์” รายสัปดาห์

วันที่ ๑๔ เมษายน ๑๙๒๒

วันที่ ๑๐ เมษายน

วันนี้ เซอร์ เฮนรี เคอร์ทิส เบนเนตต์ได้เริ่มเข้กคักแถลงข้อ
 ต่อสู้อยู่ถึง ๓ ชั่วโมง, แล้วจึงเข้กตัวจำเลยเองกับพยานอื่น ๆ อีก ๗ หรือ
 ๘ คน. ต่อจากนั้นจำเลยได้สำลาลตัวเป็นพยานให้การ, แล้วอธิษท
 ธิ์การได้ตามค่าน, เป็นการเสร็จพิจารณาในวันนี้เพียงเท่านั้น.

อาร์มสตรองเป็นคนว่างบาง ๆ, ใหล่ออกจะแคบ, ุ่ยหน้าเข้กของบน
 ทอนหน้าผากนั้นกว้างแต่สอยเรียวลงมาจนถึงคาง, แต่ผิวพรรณมีเลือด
 ผาตคัก. ตั้งแต่เริ่มคคักกันมาในศาลไปริสภานยคัก, อาร์มสตรองยังไม่
 เคยข้มออกมาเลย, เข้กหน้าเป็นคคักหน้าเฉย, แต่มีไซ้ทุกข้กอื่น. แต่
 ครันเมื่อศาลหยคคักหน้าซาแล้ว, จำเลยก็ลงพคคักกับพนักงานคคักพิทเลช
 ของศาลคคักข้มออกมาคคักหนึ่ง, แต่อีกคร้กเดียว, พอหันลงไปพคคักกับทนาย
 ความของเขาซึ่งนั่งอยู่หน้าคคักกลงไป, หน้าก็กล้กเฉยอีก. เมื่ออาร์ม
 สตรองเข้กเข้าไปให้การในคคักพยานต่อจากศาลหยคคักสำหรับอาหารกลาง
 วันแล้ว, เลียงที่พคคักให้การนั้นเป็นเลียงเขา, จนกระทั่งผู้พิพากษาคคักต้อง
 เตือนคร้ก ๑ หรือ ๒ คร้กว้าให้พคคักคคัก ๆ.

นายโยล้กเคตตามช้กจำเลย, ซึ่งคคักโดยมิได้หยคคักข้กและโดยมิ
 ส้มปช้กญูญะเป็นใจความคคักคคักไปนี้. ข้อที่หว่าไว้ให้ย้าพิษแก่ภรรยา
 ินไม่ว้าเวลาใด ๆ นั้น จำเลยปฏิเสธอย่างคคักคคัก, ส่วนความ

ที่แนะนำกันว่า จำเลยให้นายมาร์ตินกินขนมอื่นโดยรู้ว่ามียาพิษอยู่ใน
 นมเค้กหรืออาหารอื่น ๆ ที่มีพิษกัก เมื่อคราวเชิญไปกินน้ำชาเมื่อ
 วันที่ ๒๖ ตุลาคมปีก่อนนั้น เป็นเรื่องไม่จริงเลย การที่จำเลยใช้สาน
 หนูในการทำสวนนั้น นางอาร์มส์ตรองรู้ยู่ก็, และอาจเข้าถึงคฤหาสน์
 สานหนูขาวไว้ ได้ตลอดเวลาคั้งแต่แรกขอมามื่อเดือนกรกฎาคม ๑๘๒๓.
 จำเลยได้เก็บสานหนูนั้นไว้, แต่ยังไม่ได้แกะห่อออกมาใช้เลย, แต่ครั้น
 เมื่อภรรยาตายลง, จำเลยได้ ไปเปิดคฤหาสน์, ไม่เห็นเชือกที่รัดห่ออยู่แต่
 เกิม, และมีที่เห็นได้ว่าใครไปเปิดห่อเสียแล้ว. ในขณะนั้นจำเลยก็นึก
 ประหลาดใจอยู่ข้างแต่ไม่ได้ทำอะไรยิ่งไปกว่านึกเช่นนั้น. ภายหลัง
 ได้แย่งมาทำยาฆ่าหญ้าเสียครึ่งหนึ่ง, เหลืออีกครึ่งหนึ่งได้เก็บไว้ในโต๊ะ
 เขียนหนังสือ. ที่เหลือตนเอง คือสานหนูที่เซอร์ เซนรี เคอร์คิส เบน
 เนตต์กล่าวไว้ คำรพรรณครบาลได้แลเลยเสีย, และภายหลังซอลลิชเตอร์
 ของอาร์มส์ตรองไปค้นพบเข้า.

ในระหว่างศาลหยุกกินน้ำชาผู้พิพากษาได้สั่งให้มีการพิสูจน์ข้อเท็จ
 จริงแห่งคำกล่าวของจำเลย, ในเรื่องที่ว่าค้นพบสานหนูในโต๊ะเขียนหนังสือ.
 การพิสูจน์ คือ เจ้าพนักงานไปยกโต๊ะเขียนหนังสือเข้ามาไว้ใน
 ห้อง ๆ ๓ ในบริเวณศาล, ผู้พิพากษาสั่งให้จำเลยเอาห่อสานหนูไปวางใน
 ลินชักที่ตรงที่โต๊ะให้การไว้, ครั้นภายหลังผู้พิพากษาให้นายแมททีวส์ซอล
 ลิชเตอร์ของจำเลย, เอาห่อไปวางณที่ซึ่งว่า ๆ ได้ค้นพบ. ผู้นั่งพิจารณา,

(ผู้พิพากษาและลูกขุน) พร้อมด้วยทนายไต้ไปคุกการพิสูตร์, แต่ผลของการเป็นอย่างไรหาไต้เบ็คเฉยไม่.

อธิบดีอัยการไต้ตามอาร์มส์ตรองอยู่เกือบชั่วโมง, แต่ยังมีทั้นจะไต้ตามไต้ถึงความไต้เป็นสำคัญในคดีนี้ ก็พอถึงเวลาศาลเลิก. อาร์มส์ตรองตอบคำถามทั้นที่ทุกอย่าง จนกระทั่งท่านอธิบดีถามมาถึงวันที่นางอาร์มส์ตรองเข้าโรงพยาบาล. ตอนนั้นคำให้การในเรื่องอาการป่วยของนางอาร์มส์ตรองมีบางแห่งที่ไต้ตรงกับคำชแจงซึ่งอาร์มส์ตรองไต้ให้ไว้แก่โรงพยาบาลเมื่อรุ่งขึ้นจากวันที่นางอาร์มส์ตรองออกจากโรงพยาบาล.

จากหนังสือพิมพ์ “ไทมส์” รายสัปดาห์

ฉบับลงวันที่ ๒๑ เมษายน

วันที่ ๑๓ เมษายน

อาร์มส์ทรองต้องอยู่ในคุกพยาน ๖ ชั่วโมงครึ่ง. ถึงแม้ว่าเขาได้ถูกซักอย่างประชิด โดยอธิบดีอัยการ และถูกซักถามอย่างหลัดแหลมโดยผู้พิพากษาคาร์ลิงกัต, แต่เขาก็ทนทานเก่ง.

ผู้พิพากษาได้ถามซักถึงวิถีที่ไซส์านหนขาวอย่างเลื่อยต. ในชั้นก่อนอาร์มส์ทรองแก้ตัวว่าตกใจที่ถูกจับ จึงมิได้บอกแก่ตำรวจพระนครบาลถึงเรื่องห้องสานหนู ๒ เอานซ์ที่อยู่ในโต๊ะเขียนหนังสือ. พยานรับรองว่าถ้าคนสารภาพในชั้นนี้ว่ามีสานหนูอยู่แล้ว ก็จะเป็นข้อพิรุณอยู่แก่คนจริง, แต่ถึงกระนั้นก็แก้ว่ายังได้บอกความนี้ต่อชอลิซิเตอร์ของตนแล้ว, ทนายห้ามมิให้พูดถึงเมื่อเริ่มไต่สวนกันในศาลไปริสภา. ลำคัยนี้ว่ากันด้วยขัญหาเรื่องสานหนูห้องเล็ก ๆ อีก ๒๐ ห้อง, ที่อาร์มส์ทรองว่าไต่ผสมขึ้นไว้สำหรับฆ่าหญ้า, ซึ่งท่านผู้พิพากษาอธิบายว่าทุก ๆ ห้องมีพิษร้ายแรงอย่างออกฤษฏ์, อาจฆ่าได้ ไซ้แต่หญ้าเท่านั้น; แม้ชีวิตมนุษย์ก็ได้. อาร์มส์ทรองตอบว่าเมื่อเวลานั้นหาไต่หนักไปถึงว่าจะร้ายแรงเช่นนั้นไม่.

ครั้งนี้อาร์มส์ท็องกลับไปยังที่นั่งของจำเลยแล้ว, ศาลได้สืบพยาน
จำเลยคนอื่น ๆ อีก.

หมอ ฟ. ส. ตุกุก, แห่งกรุงลอนดอน, ให้การว่าได้ชันสูตรศพ
มาแล้วถึง ๗,๐๐๐ ศพ, แล้วแสดงความคิดเห็นต่อศาลในหน้าที่ ๆ ได้เป็นผู้
ชันสูตรศพรายนางอาร์มส์ท็องนี้. พยานเห็นว่าก่อนวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์
ซึ่งเป็นวันก่อนตาย ๖ วันไม่มีทางที่น่าจะเชื่อได้เลยว่า ผู้ตายได้ถูกวาง
ยาพิษโดยसानหนู, แต่ในวันนั้นคงจะได้อินเข้าไปมาก, จนเป็นเหตุให้ถึง
แก่ความตายในที่สุด.

ก่อนฝ่ายจำเลยแถลงการณ์ได้มีการถามค้าน หมอ ตุกุก. แล้ว
ได้สืบหมอ เฮนสลีย์ กับหมอ สกิด, ซึ่งเป็นหมอในมณฑลเซเว
ฟอร์ทไชร์ต่อไป. ทั้ง ๒ นายนี้แน่ใจว่าสังเกตจากอาการของนางอาร์ม
ส์ท็องจะเห็นได้ว่าได้อินसानหนูเข้าไปมากเมื่อตอนเช้าวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์
แต่ไม่เห็นมีอะไรเลยที่จะแสดงว่าได้ถูกวางยาพิษก่อนวันนั้น.

เซอร์ เฮนรี เคอร์ทิส เบนเนตต์, แถลงการณ์ในตอนจะจบได้
พยายามเน้นข้อคำที่ว่า, ไม่ปรากฏสาเหตุอย่างใดเลยเลย, ที่คนซึ่ง
มีฐานะเช่นอาร์มส์ท็องจะพยายามวางยาพิษภรรยาของตนเอง, กับทั้ง
อีกข้อ ๓ ว่าน่าเห็นจริงที่สุดที่นางอาร์มส์ท็องจะไต่ลงชีวิตตนเองใน
วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์นั้น, โดยเหตุที่นางอาร์มส์ท็องมีสัญญาวิปลาศ
มีความทุกข์อยู่ด้วย, ว่าไปเข้าโรงพยาบาลมาแล้วก็ไม่หายเจ็บ เซอร์
เฮนรีร้องขอต่อคณะลูกขุน ให้รับรองว่าอาร์มส์ท็องได้ให้การสมค้น

กันมาปรากฏความข้อ ๓ อย่างแน่ชัดโดยไม่มีใครโต้เถียงว่า, นางอาร์ม
 สตรีรองกายเมอวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๑๙๒๑ เพราะถูกพิษสานหนู, เพราะ
 สานหนูได้เข้าไปอยู่ในร่างกาย. ข้อโต้เถียงแท้จริงระหว่างโจทย์จำเลย
 นั้นคือ: ฝ่ายโจทย์ได้แสดงพอละหรือว่าจำเลยเป็นผู้ให้ยาพิษแก่นาง
 อาร์มสตรีรองกินเข้าไป? และเพื่อจะชักนำให้เห็นว่าฝ่ายโจทย์พิสุตร์ไม่
 โต้เช่นนั้น, ฝ่ายจำเลยจึงโต้เถียงว่าเขาพิสุตร์ได้เป็นผู้ตายกินเข้าไปเอง
 เพื่อจะฆ่าตนให้ตาย. ถ้าจำเลยให้ยาพิษแก่ผู้ตายจริงไซ้, ก็แปลว่าเขา
 โต้กระทำความผิดเป็นอาญา. ถ้าผู้ตายกินเข้าไปเองเพื่อจะฆ่าตนเอง
 ไซ้, ผู้ตายก็โต้กระทำความผิดเป็นอาญาเหมือนกัน. ยัญหาเหล่านี้
 นี้และเป็นหน้าที่ท่านจะวินิจฉัย, โดยอาศัยพยานหลักฐาน.

คดีร้ายนี้ประหลาดมาก, น่าพิศวงมาก, และข้าพเจ้าออก
 สงสัยว่ายังมีพวกเราน่าที่อยู่นั้นคนใดคนหนึ่งหรือไม่, ที่จะนึก
 ออกว่าได้เคยพบคดีที่มีเหตุการณ์ประหลาดเหมือนเช่นนั้น. ข้าพเจ้า
 จึงเห็นว่าเป็นการดียิ่งและมหาชนก็ควรบันทึกที่จะได้ทราบเหมือนกัน, ทว่า
 ฝ่ายโจทย์มีคนใหญ่โตถึงขั้นท่านอธิบดีอัยการออกมาว่าคดีด้วยตน
 เอง. นี้ต้องเห็นว่าเป็นคดีสำคัญอย่างยิ่งสำหรับมหาชนทั่วไป. คดีใด
 ที่อธิบดีออกมาว่าความฝ่ายอัยการเองแล้ว, ต้องนับว่าอัยการได้กระทำ
 หน้าที่ ๆ ควรจะต้องกระทำให้แก่มหาชนและแก่ตัวจำเลยเองเป็นอย่างดี
 ที่สุดที่จะทำได้. ข้อทอัยการจะต้องสองในเรื่องนี้มีอยู่ว่า: ฝ่าย

* กฎหมายอังกฤษมีบทบัญญัติว่า การฆ่าตัวเองเป็นความผิดทางอาญาได้

แผ่นดินมีภรรยาที่จะต้องปกขักรักษาผู้ท้ออ่อนแอที่สุด ผู้ที่เลวที่สุดเท่า
 เทียมกันกับผู้ที่แข็งแรงที่สุดและที่อยู่ในตำแหน่งสูงที่สุดแห่งพศกนิกร
 ทั้งมวญ. สำหรับนัยน์ตาทนายของแผ่นดิน, คนทั้งหมดนับว่าเสมอกันสิ้น,
 ไม่ว่ามีหรือจน, แก่หรือหนุ่ม, แข็งแรงหรืออ่อนแอ; เมื่อลูกขุนคณะใหญ่
 ได้วินิจฉัยลงไปว่าคดีมีมูลพอจะพิจารณาได้แล้วก็มีเหตุผลเพียงพอที่จะ
 สันนิษฐานได้ว่าข้าแผ่นดินของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ถูกฆ่าตาย
 ลงไป, ถ้าพอจะหาตัวผู้ฆ่าให้พบได้แล้วย่อมเป็นสิ่งสำคัญที่สุด สำหรับ
 ประชาชนทั้งบ้านเมืองที่เราจะต้องหาตัวผู้ร้ายนั้นให้พบให้จงได้. สิ่ง
 สำคัญคือเราต้องสอบสวนคดีนี้จนตลอดโดยพิสดารและโดยยุติธรรม,
 และอีกประการ ๑ ก็เป็นข้อสำคัญเหมือนกันที่ลูกขุนจะต้องวินิจฉัยให้ถูก
 ต้องด้วยคลองธรรม, โดยมีพยานถึงอะไร ๆ หมดทั้งสิ้น, เพราะลูกขุนเป็น
 ผู้ได้รับความไว้วางใจให้ตัดสินผิดถูกในเรื่องเช่นนี้.

ส่วนหน้าที่ของข้าพเจ้านั้น, ข้าพเจ้ารับรองแก่ท่านได้ทีเดียวว่าไม่ใช่
 ของสทวกใจเลย, หน้าที่ข้าพเจ้าคือจะต้องคอยกระวังมิให้มีใครให้การเป็น
 พยานให้ผิดหลักยุติธรรมและนิติธรรม มิให้มีมีการถามเอาโรคเอา
 เปรียบยกกันไว้. ในข้อนี้ก็ไม่ได้ยุ่งยากอะไรนัก, การพิจารณาได้เป็น
 ไปอย่างพอใจข้าพเจ้าแล้วทั้งสิ้น. แต่นอกจากนี้ข้าพเจ้ายังมึนนำที่
 จะต้องดูแลให้ท่านได้ฟังข้อความทุกอย่างที่จะซักถามมาได้จากพยาน

ใด ๆ ตามทางที่ถูกสมควร, เพราะท่านมีหน้าที่อันหนักและสำคัญ กล่าวคือ
จะต้องวินิจฉัยความถูกต้องผิดในเรื่องนี้.

เมื่อใดอธิบายความเบื้องต้นแล้ว, ข้าพเจ้าขอพูดถึงคดีรายนี้ โดย
เฉพาะโดยพิสดาร. ท่านทั้งหลายย่อมรู้ขนบธรรมเนียมของศาลอังกฤษ
อยู่แล้วว่า จำเลยไม่จำเป็นต้องพิสูตร์ตนเองว่าไม่ผิด. จำเลยจะ
ปฏิเสธข้อหาก็ได้. ซึ่งแปลว่าได้ร้องขอต่อทนายแผ่นดินให้พิสูตร์ว่าตน
มีความผิดลงพระราชอาญา. อนึ่งคำตัดสินที่ว่า “จำเลยไม่ผิด” นั้น,
หาได้แปลว่าจำเลยได้ พิสูตร์ว่าตนเองเป็นคนไม่ผิดไม่. แต่แปลว่า
อัยการไม่ได้ พิสูตร์ว่าคนนั้นผิดเท่านั้นเอง. เพราะฉะนั้นปัญหาที่ท่าน
จะต้องตั้งตามใจของท่านไว้เสมออันนี้คือว่า อัยการได้พิสูตร์ในข้อที่
กล่าวหาใด ๆ ให้เป็นที่พอเพียงแก่ท่านหรือไม่? ถ้าไม่พอ, ถ้าพิสูตร์
ไม่ได้, ท่านจะตัดสินว่า “จำเลยไม่ผิด” ก็ได้. ถ้าท่านมีเหตุผลสมควร
ที่จะสงสัยในข้อพิสูตร์ของอัยการ, ท่านต้องตัดสินว่า “จำเลยไม่ผิด.” นี้
เป็นหลักกฎหมายของประเทศอังกฤษ.

ในทันทีที่มีคำกล่าวว่าคุณคดีเรื่องนี้เป็นคดีที่อาศัยพยานเหตุผล. ก็
เป็นความจริง. คงจะมีบุคคลที่จะร้องว่า นี่เป็นแต่ “เพียง” พยาน
เหตุผลเท่านั้น. ที่พูดเช่นนั้นเป็นการพูดอย่างเขลาที่สุด. พยานเหตุผล
ก็เท่ากับพยานอื่น ๆ ไม่ว่าชนิดใด, ถ้าข้อความนั้นถูกเรื่องและเป็นความ
จริง. พยานเหตุผลที่อาจพิสูตร์ความผิดของบุคคลได้นั้นเป็นเช่นนั้น:
มีพยานปาก ๑ พิสูตร์ความอย่าง ๑, อีกปาก ๑ พิสูตร์อีกอย่าง ๑, แต่ข้อ
พิสูตร์ทั้งนั้นล้วนไปในทางที่จะให้เห็นว่าจำเลยมีความผิดอย่างแน่นอน

เหลือที่จะสงสัยอีกได้, ถ้าจะแยกฟังแต่โดยลำพังพยานปาก ๑ ๆ แล้วจะไม่พิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีความผิด. แต่เมื่อรวมความเหล่านี้พิจารณาพร้อมกันแล้วจึงชี้ให้เห็นไปในทางที่จะเป็นอย่างอื่นมิได้เป็นอันขาด, และถ้าผลของการสืบพยานเหตุผลเป็นดังว่านี้แล้ว ท่านจะสามารถลงความเห็นได้แน่นอนดีกว่าจะไปโต้พยานใด ๆ เข้ามาให้การตรง ๆ ว่า “ข้าพเจ้าได้เห็นคนนั้นกระทำความผิดนั้น.”

ถ้าเป็นเช่นนั้นท่านจะนึกว่าอะไร, ต่างว่าจะมีใครสักคน ๑ เข้ามาให้การในทันทีว่า: “แต่ก่อนข้าพเจ้าไม่เคยไปเมย์พืลด์เลย และตั้งแต่นั้นมาข้าพเจ้าก็หาได้ ไปอีกไม่. แต่เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ข้าพเจ้าได้ ไปที่นั่น, เผอิญได้เห็นนางอาร์มส์ตรองเดินเข้าไปที่โต๊ะเขียนหนังสือ, หยิบसानหนูออกมาห่อ ๑, ทวงออกมา ๓ เกรนครังหรือ ๖ เกรนหรือเท่าไร ๆ ก็ตาม, วางไว้แล้วเดินไปหยิบน้ำมาด้วยแก้ว ๑, คราวนั้นเอาसानหนูใส่ในน้ำ, กินเข้าไปหมด, แล้วเดินขึ้นไปบนห้องและนอนลงที่ ๆ นอน, แล้วข้าพเจ้าก็ได้ยินนางอาร์มส์ตรองพูดว่า “เฮลละ, ที่นี้ได้การละ.” ถ้อยคำเช่นนั้นแหละ, ถ้ามีใครมาให้การก็เป็นประจักษ์พยานโดยแท้. นี้แหละจะพิสูจน์ให้สมจริงได้ดังที่ได้นะกันขณฤไม่ว่าผู้ตายได้ฆ่าตนเอง. ถ้าใครเช่นนั้นก็ยิ่งเหลืออยู่อย่างเดียวแต่จะต้องพิสูจน์ว่านางอาร์มส์ตรองได้ตายแล้วเท่านั้น.

แต่ถ้ามีความหลายข้อที่ท่านเห็นว่าพิสูจน์ได้สมจริงแล้ว. ข้อหนึ่งพิสูจน์โดยพยานปากหนึ่ง, ข้อหนึ่งอีกปากหนึ่ง, ยังอีกข้อหนึ่งอีกปาก

หนึ่งอีก, แต่หลักฐานเหล่านี้หาใช่ฝ่ายเดียวกันไม่, คือนายเทวิสให้การ
เป็นหลักฐานพิสูจน์ความซอหนึ่ง, หมอฮิลล์สบริ อีกซอหนึ่ง, นางพยาบาล
แอลเลนอีกซอหนึ่ง, นางพยาบาลลอคอีกซอหนึ่ง, หมอวิลค็อกซ์อีกซอ
หนึ่ง, หมอคอกค็อกซ์อีกซอหนึ่ง — ทุกปากให้การสมกันหมด — ยิ่งซ้ำมี
หมอเฮนส์ลมาพิสูจน์ความสมเข้าอีก; และพยายามทั้งนี้ความไปในทาง
เดียวกันหมด, จะเป็นจำเลยผิดก็ตาม, หรือจำเลยไม่ผิดก็ตาม, เมื่อพยายาม
ต่างฝ่ายหลายปากให้การสมกันตั้งว่ามานั้น, ท่านจะไม่ว่าหรือว่าไม่มีอะไร
จะดีไปกว่าพยายามเหตุผลถ้าหาได้พอ, ทั้งที่คำพยานชนิดนั้นยังคงเป็นแต่
“เพียง” พยานเหตุผลอยู่นั้นเอง?

ในทันทีที่ข้าพเจ้าจะขอยกความเท็จว่าเป็นสาขาคคชนพวกก่อน: ท่าน
ย่อมทราบอยู่แล้วว่าข้อหามีอยู่ว่าจำเลยได้ฆ่าภรรยาตาย, แล้วจึงมีท่านอง
สาขาคคคแซกเข้ามา. ในสาขาคคคนี้มีคำกล่าวที่ว่าจำเลยพยายามจะฆ่า
นายมาร์ติน. ขอท่านจงรฤกด้วยว่าจำเลยไม่ได้ถูกจับฐานได้ฆ่านาง
ฮาร์มส์บร็อง. ซอหนึ่งยังไม่มีใครได้ดำเนินถึง. แต่ที่จำเลยถูกจับนั้น
โดยถูกหาว่าพยายามจะฆ่านายมาร์ติน. เพราะเหตุตนเองตำรวจนครบาล
จึงได้ไปค้นที่สำนักงานของจำเลย, และต่อเมื่อนายมาร์ตินเจ็บลงและผู้
คนรู้ข่าวว่าเจ็บและรู้อาการที่เจ็บด้วยแล้ว, จึงได้สันนิษฐานกันว่าข้างที่จำ
เลยจะได้พยายามฆ่านายมาร์ตินจริง, และต่อเมื่อนั้นบางคนจึงได้บอกชน
ได้ว่า, “นายมาร์ตินมีอาการเหมือนหนึ่งว่าได้ถูกวางยาเบื่อคอส่วนหน
มีอาการให้อาเจียร, ให้ลงท้อง, ให้ปวดทท้องน้อย, อยู่ ๆ ก็เจ็บขึ้นมา,

และถัดจากมีอาการนั้นขึ้นไปได้ไปกินน้ำชาที่จำเลยมาใหม่ ๆ ทั้งนอก
จากคราวนั้นซึ่งนางอาร์มส์ตรองก็ยังมิชีวิตอยู่, ก็ไม่เคยได้ไปกินอะไร
ในบ้านของจำเลยอีกด้วย, ต่อเมื่ออันแหละจึงได้มีใครเกิดนึกขึ้นได้ว่า,
“ก็นางอาร์มส์ตรองเล่า, เขาตายด้วยโรคอันใด ?”

หมอฮิงค์สจกไว้ ในใบสำคัญชันสูตรพลิกศพเป็นใจความทำนอง
ว่านางอาร์มส์ตรองตายโดยปรกติ, ซึ่งจะว่าเท็จก็ไม่ได้. ในนั้นไม่ได้
กล่าวว่านางอาร์มส์ตรองถูกยาพิษตาย, หรือว่าตายเพราะเหตุใด ๆ. พิษ
สาหนุเป็นสิ่งที่ยากที่จะเห็นได้, ผู้ที่ได้พิจารณาเรื่องนายมาร์ติน, เมื่อ
ได้สอบสวนในทางแยกอาศุกด้วยแล้ว, จึงได้ตกลงปลงใจว่าได้มีผู้วางยา
เขื่อนายมาร์ตินด้วยสาหนุ, จึงได้นึกต่อไปว่าไหน ๆ มีเรื่องเช่นนั้นแล้ว
ก็น่าจะเลยสอบสวนต่อไปว่านางอาร์มส์ตรองตายโดยเหตุเดียวกันกับที่
นายมาร์ตินเจ็บหรือไม่.

เพราะฉะนั้นจึงได้จัดการขออนุญาตเจ้าพนักงาน, แล้วจัดการชันศพ
(นางอาร์มส์ตรอง) ขึ้นเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๑๘๖๒, ส่วนจำเลยได้ถูกจับ
เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคมโดยต้องหาว่าพยายามจะฆ่านายมาร์ติน. ก็เรื่อง
นางอาร์มส์ตรองนั้นได้ความว่าอะไรเล่า? อันแหละ, จะเป็นด้วยเรื่อง
เผชิญสมกันเข้าอย่างน่าประหลาดหรือมิใช่, ในการที่ไปชันศพก็ได้พบ
สาหนุมากมาย, จนกระทั่งเจ้าหน้าที่ ๆ เคยแก่การเช่นนั้นมานานกหนาแล้ว
ก็ยังไม่เคยเห็นรายใด ๆ มีมากถึงเท่านี้? แต่ถึงกระนั้น, ไปรคจำไว้
หน่อยว่า การที่ไปชันศพขึ้นนั้นมิใช่เพราะสงสัยกันว่าผู้ตายฆ่าตนเอง.

ไม่ได้ชักศพนขึ้นโดยใคร ๆ ที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายจำเลยเป็นผู้แนะนำขึ้นเลย. ไม่ได้ชักศพนขึ้นเพื่อจะแสดงให้เห็นว่าหมอชิงค์ลจกไว้ผิดในไบเบิลสูตรพลิกศพ. แต่ความจริงนั้นได้ชักศพนขึ้นเพราะมีผู้ที่ได้ ไปกินน้ำชาที่จำเลยเจ็บบลง, สงสัยกันว่าเพราะพิษसानหนู, และสงสัยกันด้วยว่า ภรรยาของผู้ที่เชิญมารัตินไปกินน้ำชานั้นก็ได้ตายเพราะพิษसानหนูเหมือนกัน.

ฝ่ายจำเลยได้กล่าวว่าฝ่ายโจทก์ใช้ วิธีสืบพยานตรงกันข้ามกับวิธีปรกติ. ก็จริงของเขา. แต่แล้วก็ได้ความว่าอะไร? ก็ได้ความที่เป็นเหตุผลอันน่าสงสัยยิ่ง. คือได้ความว่าสิ่งที่ว่าเป็นเหตุให้นายมารัตินเจ็บบนนั้นคือसानหนู, และสิ่งเดียวกันนี้ได้มีอยู่เป็นจำนวนมากอย่างผิดปรกติในร่างกายของนางอาร์มสตรองแทบทั่วทุกแห่ง. ก็เมื่อการเป็นเช่นนั้น, จะมีทางพูดว่าอะไร. จะพูดได้หรือว่าผู้ตายกินเข้าไปโดยเหตุบังเอิญ? ซ่อนก็ไม่ใคร่มีใครแนะนำไปถึงตอก. ที่พูดกันในเรื่องนี้ก็คือ: ฝ่ายหนึ่งพูดว่า “ความซีให้เห็นว่าฆาฏกรรม, ว่ามีการวางยาพิษโดยเจตนาจะฆ่ากันให้ตาย.” อีกฝ่ายหนึ่งพูดซีให้เห็นไปในทางผู้ตายฆ่าตนเอง.

เราจะหาอะไรมาถือเป็นเกณฑ์วินิจฉัยได้เล่า? ในเวลาที่แล้วมาได้มีผู้เชี่ยวชาญถึงสาเหตุหรือข้อมุ่งหมายอยู่ข้าง. ทั้งท่านอธิบดีอัยการและเซอร์ เซนรี เคอร์ทิส เบนเนตต์ก็ได้ยกสาเหตุขึ้นแถลงต่อท่านแล้วทั้งคู่. ก็เป็นธรรมดาเช่นนั้น, เพราะในเวลาใด ๆ ที่มีผู้ถูกหาว่าได้กระทำผิดในทางอาญาอย่างใดอย่างหนึ่ง คนทั่ว ๆ ไปก็มักจะนึกถามกันขึ้นว่า

“ทำไม, เพราะเหตุใด?” ในคดีรายมาร์ตินได้มีผู้แนะนำว่ามาร์ตินถูกวางยาพิษเพราะเหตุว่ามาร์ตินกับจำเลยได้มีเรื่องกันจนกระทั่งฝ่ายจำเลยกำลังจะตกอยู่ในที่ลำบาก. ชั้นเดิมมีชาวนายางคนได้ชอทจากอาร์มสตรองโดยให้เงินประกันไว้ ๕๐๐ ปอนด์. มาร์ตินเป็นทนายของพวกเขา. ครั้นจนถึงวันกำหนดที่จะไต่สวน, มาร์ตินได้เร่งรัดให้จำเลยจัดการทำหนังสือสำคัญแห่งการชอชายนั่นเอง ๆ, เพื่อจะได้ไต่สวนมาให้แก่ผู้ชอ, แต่ก็ได้ทำเป็นผลสำเร็จไม่. มาร์ตินจึงได้บอกแก่อาร์มสตรองว่า “ก็เมื่อจัดการไปไม่ได้ก็คืนเงินประกัน ๕๐๐ ปอนด์ของเขาเสียสิ. ท่านเป็นผู้ถือเงินไว้ ท่านต้องคืนเงินให้เขาหรือมิฉะนั้นท่านต้องทำหนังสือสำคัญไต่สวนไปให้เขาอย่างใดอย่างหนึ่ง.” อาร์มสตรองหาได้ทำอย่างใดอย่างหนึ่งไม่.

ลำดับนั้นอาร์มสตรองจึงเชิญมาร์ตินไปกินน้ำชา, แล้วก็มีการช่วยกันว่ามาแล้ว. มาร์ตินได้ให้การต่อท่านแล้ว ว่าต่อจากนั้นมาก็ได้รับเชิญอีกว่าไป, และว่าจำเลยได้เริ่มหาน้ำชามากินที่ ๆ ทำงานของจำเลยและชวนมาร์ตินให้ไปกินน้ำชาด้วยกันณที่นั้น, ก็ยังได้บอกว่าได้จัดการให้มีเตาแก๊สสำหรับต้มน้ำในออฟฟิศ, แต่ฝ่ายมาร์ตินหาได้ไปไม่. เซอร์ เฮนรี เคอร์ทิส เบนเนตต์ว่าความข้อนี้ไม่เห็นประหลาด, ถึงมาร์ตินเองก็เขาน้ำชาไปกินที่ออฟฟิศเหมือนกัน. แต่มาร์ตินอธิบายได้ว่าเหตุใดจึงทำเช่นนั้น, คือทำเช่นนั้นเพราะอยากจะหาข้อแก้ตัวสำหรับจะได้ไม่ต้องรับเชิญของอาร์มสตรอง—ซึ่งก็เพียงพออย่างยิ่ง. การที่เป็นเช่นนั้นมิใช่ว่าต่างคนอยู่ที่ ๆ ก็เกิดอยากจะหาน้ำชาไปกินที่ออฟฟิศ

ด้วยกันทั้งคู่แทนที่จะกลยขาน, แท้จริงนั้นอาร์มสเตอร์องทำเช่นนั้นโดย
เหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง, ฝ่ายมาร์ตินทำเช่นนั้น เพื่อจะได้ไม่ต้องรับเชิญ
ของอาร์มสเตอร์องที่มาเสมอ ๆ ว่าจะไป ให้ข้ามฟากถนนไปกินน้ำชา
ด้วยกัน.

เหตุใดจึงนับว่าคดีเรื่องมาร์ตินสำคัญในทันที ? นี่เป็นปัญหา
กฎหมายอันหนึ่ง, ซึ่งได้โต้เถียงกันอยู่เมื่อก่อนท่านทั้งหลายได้เข้ามา
นั่งในศาลนี้. ในการโต้เถียงนั้นใครบางคนแสดงว่าคดีมาร์ตินไม่เกี่ยวกับ
คดีเรื่องฆ่าคนตายนี้, แต่ความตกลงซึ่งข้าพเจ้าได้กระทำในที่สุดนั้นว่า
พยานในคดีมาร์ตินเป็นข้อสำคัญในทันที, ควรต้องให้ท่านทั้งหลายได้ฟัง
ด้วย. ถ้าข้าพเจ้าตกลงผิดในข้อนี้, และถ้าจำเลยจะต้องถูกตัดสินว่า
มีความผิด, ท่านก็พอแล้วที่จะล้มเรื่องให้เลิกไป. ข้าพเจ้าได้คิดตก
ลงใจว่าคดีมาร์ตินนี้มีใช้นอกเรื่อง. เหตุใด ? เหตุว่าคดีมาร์ตินนี้เป็น
เครื่องพิสูจน์ว่าอาร์มสเตอร์องมีसानหนอยุ่ข้อหนึ่ง ก็ว่าอาร์มสเตอร์องอาจ
ใช้सानหนอนั้นเป็นยาพิษให้คนกินเข้าไปได้อีกข้อหนึ่ง. ถ้าพิสูจน์ไม่
ได้ว่าอาร์มสเตอร์องให้มาร์ตินกินसानหนอยุ่เข้าไปด้วยเจตนาจะทำร้ายหรือ
จะฆ่าให้ตายแล้ว, พยานทั้งหมดในคดีมาร์ตินก็ยอมไม่มีน้ำหนัก หลัก
ฐานอันใดสำหรับคดีฆ่าภรรยาอยู่เอง. ถ้าท่านตกลงเห็นว่าอาร์ม
สเตอร์องได้วางยาพิษมาร์ตินจนสิ้นใจ, คดีมาร์ตินก็ยอมมีประโยชน์โดย
ให้เห็นได้ว่าจำเลยมียาพิษอะไรอยู่และจำเลยพร้อมที่จะใช้ยาพิษนั้นใน
ทางใดบ้าง—คือมิใช่จะใช้แต่เพียงฆ่าหญ้าหรืออะไร ๆ เช่นนั้น, แต่
ใช้ฆ่ามนุษย์ก็ได้, ถ้าเขาเห็นว่ามิใช่เหตุพอที่จะฆ่า.

ส่วนเรื่องคดีนางอาร์มสตรองผู้พิพากษาคาร์ลิงกล่าวดังนี้—

เท่าที่เห็นได้, จำเลยได้ยักยอกมากับภรรยาอย่างรักใคร่กันถึงวัน
ตายของภรรยา. แต่ในระหว่างปี ๑๘๒๐ ก็ดูเหมือนกับว่านางอาร์ม
สตรองเป็นคนไข้กระเสาะกระแสะจริง, และก็น่าจะนึกว่าเป็นหญิงที่ออก
จะนำรำคาญอยู่ข้าง, คุ้มมีโรคเมลงโคเลีย, คอยแต่จะตีตนเอง—, คอย
แต่จะนึกอยู่ว่าสิ่งนั้นตนยังยกพร่อง, สิ่งนั้นตนยังไม่ได้ทำคิพอ, แล้วก็กลุ้ม
ใจเรื่อยไป. นางอาร์มสตรองนึกเห็นจะนำรำคาญสำหรับผู้ที่ต้องอยู่
ด้วยจริง, แต่ก็เป็นผู้ที่รักถวิลกลกเป็นอย่างยิ่ง. สิ่งหนึ่งซึ่งกระทำให้
นางอาร์มสตรองกลุ้มใจยิ่งนักนั่นก็คือความวิตกที่ว่าคนไม่ใคร่เอื้อเพื่อ
ต่อผิวต่อลูกพอ. นางอาร์มสตรองมีโรคที่ตนเองเรียกว่าโรคเส้น
ประสาทอย่างหนึ่ง (Neuritis), ซึ่งบางที่จะยากที่จะอธิบายว่าเป็นเพราะ
เหตุไร, แต่เป็นมานานแล้ว, และบางที่จะเล่นเขี่ยโน้กก็ไม่ใคร่ได้ เพราะ
เส้นประสาทนั้นช้ำด้วยโรคนี้. โรคนี้จะเกิดขึ้นเพราะเหตุใดต้อง
แล้วแต่จะนึก, แต่อย่างไรก็ตามมันที่สงสัยอยู่อย่างหนึ่งคือว่าเมื่อวันท ๒๐
สิงหาคม ๑๘๒๐ นางอาร์มสตรองเจ็บมากและต่อจากนั้นมาไม่ช้าต้อง
ไปเข้าโรงพยาบาลคนเสียจริตที่บาร์นัวต, เพราะมีอาการหลายอย่างที่จะ
แสดงให้เห็นว่าสติไม่บริบูรณ์. นางอาร์มสตรองได้มีอาการหลงเพื่อ
เป็นต่าง ๆ นา ๆ. นายแพทย์เห็นสมควรจะต้องกักขังไว้ในโรงพยา
บาลเช่นนั้น, จึงได้ขอกเจ้าตัวว่าเป็นสำนักสำหรับพินไซ. ภายหลัง
นางอาร์มสตรองมีอาการดีขึ้นจนได้ออกจากโรงพยาบาล.

คืนมาถึงปี ๑๙๒๓ ซึ่งนางอาร์มส์ตรองกลับมายังบ้านเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม, เกือบหนึ่งเต็มๆ ก่อนเวลาตาย, และได้ออกมาอยู่โดยไม่ได้อาศัยช่วย ใช้อย่างไรเป็นหลายวัน. ระหว่างนั้นได้ทำงานบ้านเรือนเป็นปรกติ, ได้สอนหนังสือลูก, และกินเข้าที่ข้างล่าง (คือมิใช่ในห้องนอน) ทุก มื้อเป็นเวลาานานพอใช้. คืนแล้วก็เกิดเจ็บชอน, อาการชกตลงเป็นลำดับมา และในที่สุดถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์. ต่อจากวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์มาแล้วไม่มีคำพยานปรากฏเลยว่า นางอาร์มส์ตรองได้ลง มาจากห้องนอนหรือออกนอกบ้านได้เลย.

เซอร์ เซนรี เคอร์ติส เบนเนตต์แย้งว่า ตามคำให้การของจำเลย นั้นภรรยาของเขาลงมาจากห้องนอนได้เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์.

ผู้พิพากษาคำตัดสิน— เมื่อวันที่ ๑๕ ถึงแม้ว่าเจ็บมากแล้วก็ตาม, นางอาร์มส์ตรองยังลุกขึ้นไปนั่งในมอ (ห้องนอน) ได้. แต่ก็ไม่มีใคร ได้แสดงจะให้เข้าใจเลยว่าภายหลังวันนั้นนางอาร์มส์ตรองได้ออกไปพ้น ประตูเรือน.

ลำดับนี้ผู้พิพากษาได้อ้างถึงคำที่นางพยาบาลแอลเลนได้ให้การ ในคอกพยาน, และถ้อยคำเหล่านั้นเน้นความให้เด่นชัดยิ่งขึ้นอีกว่า ในวันสุดท้ายแห่งชีวิต ๕ วัน, นางอาร์มส์ตรองเจ็บหนักจนไม่สามารถจะกินอะไร เองได้, พอถึงวันที่สุด, คือวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์, ก่อนตายลง ๖ ชั่วโมง, คนใช้ได้เปล่งขำฉิมวาจาว่า “แม่แอลเลน, ฉันทยังไม่ตายคอกนะ, เพราะฉันทยังพร้อมบรรณอยู่ก็ทั้งลูกทั้งตัว.” ผู้พิพากษากล่าวต่อไปว่า: ถ้าท่านเชื่อว่านางอาร์มส์ตรองได้ลุกเช่นนั้น—ซึ่งไม่มีใครได้แย้งเลยว่า

หล่อนไม่ไปพัก—ท่านจะนึกหรือว่าหญิงคนเดียวกันนั้นได้กินसानหนูยาพิษเข้าไปแล้วด้วยเจตนาจะทำลายชีวิตตนเอง? ปัญหาที่ว่าหล่อนจะสามารถหรือมิสามารถหยิบมากินโดยลำพังตนเองนั้น, ช่างเถิด, แค่น้อยคำข้างบนนี้ซึ่งพูดออกมา ๖ ชั่วโมงก่อนตายสมละหรือกับความผิดที่จำเลยต่อสู้ว่าหล่อนฆ่าตัวเอง? และพยานปากเดียวกันนี้ให้การด้วยว่าอาร์มสตรองได้เคยเข้าไปยื้ออาหารให้ภรรยาสองต่อสองบ่อยๆ

แล้วผู้พิพากษาจึงอ่านคำให้การขึ้นเป็นพยานของ อาร์มสตรอง ในเรื่องที่ว่าเมื่อภรรยาตายแล้วหลายเดือนได้ทำอะไรต่อसानหนูขาว (คือได้แบ่งห่อसानหนูขาว ๕ เหาวนซ์ ออกเป็น ๒ ส่วน, ส่วน ๓ ห่อไว้ต่างหาก และเก็บไว้ใน โตะเขียนหนังสือ; แบ่งจากที่เหลืออยู่อีก ๓ เหาวนซ์ และแบ่งออกเป็นห่อเล็ก ๆ ๒๐ ห่อไว้ ใช้ฆ่าหนูแล้ว ๆ ทิ้งอกแขงชนมาตามสนามหญ้า, อีก ๓ เหาวนซ์ ได้ละลายน้ำทกลอง); แล้วยกคำให้การที่ทงนชนเปรียบกับเรื่องที่อาร์มสตรองไปสมัครให้การไว้แก่ตำรวจเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม, ก่อนนำที่ถูกจับหน้อยหนึ่ง. ในคำให้การนั้นไม่มีแห่งใดกล่าวถึงसानหนูขาวที่ยังมีได้เจอสืบเลย, และจำเลยก็รับเมื่ออยู่ในคอกพยานด้วยว่า คำให้การนั้นเห็นได้ชัดว่าคลาดเคลื่อน, ให้การไปโดยลืมเสียที่คิดว่าได้เคยใช้सानหนูขาวทำอะไร ๆ เมื่อไม่กี่เดือนมาแล้ว.

ท่านจะเชื่อจำเลยได้หรือว่าในวันเดียวจำเลยได้ใช้ ห่อ สานหนูเล็ก ๆ ๒๐ ห่อฆ่าหนูหมกทั้งสิ้น? จำเลยนึกว่าใช้ไปหมดแล้ว

ทั้ง ๒๐, แต่ในขณะที่จำเลยถูกจับนั้นยังมีตึกกระเช้าเสื่ออยู่อีกห้องหนึ่ง. ครั้นเมื่อได้เห็นห้องชนิกนั้นเข้า, จำเลยจึงได้นึกเรื่อง ออกจนตลอด, และก่อนหน้าที่จะจำเลยจะมาจากออฟฟิศของตึกกับตำรวจในย้ายวันนั้นเขาจึงได้รู้สึกขึ้นมาว่าคำที่เขาได้เขียนให้การไว้แก่ตำรวจแล้วนั้นยังคงลាក់เคลือบอยู่, แต่ก็ไม่หาได้พูดขึ้นมาอะไรไม่. จำเลยได้พูดในคอกพยานว่า “ข้าพเจ้าได้ตกลงในใจว่าจะปล่อยเรื่องไว้แค่นั้นเท่านั้น,” และแก้ตัวว่าพอถูกจับเข้าก็ตกใจ. เรื่องเช่นนี้ท่านจะเห็นว่าช่วยให้เราแจ่มแจ้งขึ้นบ้างหรือไม่. ว่านางอาร์มส์ตรองตายเพราะเหตุใด? ฝ่ายจำเลยว่าฆ่าตัวเอง: ฝ่ายโจทก์ว่าความเห็นนั้นเหลวทั้งสิ้น. ท่านต้องกระทำใจของท่านให้แน่นอนว่านางอาร์มส์ตรองกินसानหนูเข้าไปโดยลำพังตนเองหรือไม่; สานหนูนั้นในเวลาที่ฝ่ายจำเลยอ้างว่าผู้ตายเขามากินนั้น, นับว่าอยู่ในตู้ ในห้องเขียนหนังสือ. ถ้าผู้ตายได้ทำเช่นนั้นจริง, จำเลยก็ไม่มีผิดเลยสักนิดเดียว. ถ้าผู้ตายมิได้ทำเช่นนั้น, จะว่าอย่างไรเล่า?

ใครเล่าเป็นผู้มีसानหนู? ไม่มีใครนอกจากจำเลย. ในคำให้การที่จำเลยเขียนไว้ในวันนั้นมีความว่านอกจากจำเลยไม่มีใครรู้อีกเลยว่ามีसानหนูอยู่ในบ้าน. ขณะที่จำเลยให้การขึ้น, ก็มีसानหนูอยู่ในโต๊ะเขียนหนังสือ. เหตุใดจำเลยจึงไม่ได้พูดขึ้น? ในขณะให้การนั้นห้องเล็กในกระเช้าเสื่อก็ยังไม่มีใครได้ไปพบเข้า, และจำเลยก็ไม่มีสาเหตุอันใดที่จะสำคัญว่าตำรวจจะไปรู้เรื่องสานหนูชาวไท. จำเลยว่าพึงจะนึกออกว่าได้เคยซื้อสานหนูชาวมาเก๊าไว้ ในโต๊ะเขียนหนังสือต่อเมื่อ

ไปพบห่อเล็กในกระเป๋าสีเขียวเข้าเท่านั้น. นั่นท่านเชื่อหรือ? ถ้าไม่เชื่อ, ท่านนึกหรือว่าจำเลยเข้าไปนั่งอยู่ในคอกนั้นแล้วขยายความเท็จอะไรต่อมื่ออะไรเหลวๆ แหกๆ ออกมาเป็นกายเป็นกอง? ข้อที่เขาปฏิเสธว่ามีไก่ให้ภรรยากินसानหนูเข้าไปนั้นท่านเห็นเป็นอย่างไร? ท่านเชื่อหรือว่าเขาอาจลืมไก่จริง ๆ? ถ้าเขาสารภาพความเช่นนั้นลงไปในการต่อคำร้องเมื่อคราวคำร้องโตสวนเรื่องมาร์ตินนั้น, จะไม่เป็นข้อเสียที่มากต่อจำเลยหรือ?

ตามที่จำเลยให้การว่าเขาसानหนูขาวไปใช้ทำอะไรนั้น, ท่านนึกหรือว่ามีอะไรที่จำเลยทำ, ที่น่าจะฝังคึดอยู่ในใจเท่าการอื่นนี้? ท่านเชื่อหรือว่าจำเลยลืมจริงว่าส่วน ๑ เขาไปทำอะไร, และอีกส่วน ๑ เขาไปทำอะไร, และท่านเชื่อหรือว่าจำเลยฟังจะนกออกต่อเมื่อเห็นห่อเล็กออกมาจากกระเป๋าสีเขียวของเขา? เรื่องนี้ฝ่ายโจทก์ว่าจำเลยให้การแย่งรับแย่งสู้ในเมื่อเขียนคำให้การไว้, ท้ายเจตนาที่จะลวงคำร้อง, และว่าจำเลยงกความอันสำคัญไว้เสีย. เมื่อจำเลยเห็นห่อนั้น, เขาทำใจที่คิดว่าจะไม่บอกคำร้อง. ครั้นเมื่อมาในคอกพยานจำเลยว่าในครั้งนั้นหาได้รู้สึกไม่ว่าห่อนั้นมีसानหนูพอกก็แก่การที่จะทำลายชีวิตมนุษย์ที่เดียว. เป็นอันว่าจำเลยแน่ใจเสียแล้วว่าในชั้นคำร้องนั้นจำเลยจะนิ่งไม่พูดถึงเสียเลย.

บัดนี้เรารู้แล้วว่าสาเหตุของเขาเป็นอย่างไร. ถ้าคำร้องไม่ทราบความนั้นได้แล้ว, ก็จะเป็นการที่ยังยิ่งสำหรับอาร์มส์ตรอง, และเมื่อ นายแมททิวส์ (หมอความของจำเลย) ไปพบเข้าก็กระทำให้นาย

แมททิวส์ลำบากมาก, เพราะเขาย่อมรู้ยู่ที่ว่าถ้าเขาจะรักษาเกียรติศักดิ์
 ของตนความไว้แล้ว, สิ่งนี้ทำให้เขาคงอยู่ในที่ยากยิ่งนัก. หลักฐาน
 อันนี้นายแมททิวส์อาจทำลายเสียก็ได้. แต่เขารู้ยู่ว่าเขาต้องเอาไว้
 (เพื่อสงวนศักดิ์). จริงยู่ถ้าเขาจะบ่คบงเสียในครั้งนั้นมิให้ฝ่าย โจอทย์
 รู้แล้ว, ก็ไม่ใช่ว่าเขาทำผิด, เพราะเป็นเหมือนหนึ่งว่ายุทธวิธีของเขา,
 จะบ่คบงไว้ตลอดไปก็ได้, หรือจะแสดงต่อเมื่อคคถึง คาลสูงแล้วก็ได้.
 แต่นายแมททิวส์คงจะรู้สึกได้ ในไม่ช้าว่าถ้าคนใดคนหนึ่งกระทำคามผิด
 และถ้าเรารู้เช่นนั้นแล้วเราก็ยังช่วยให้มัน ไค รอดพ้นจาก อาญาตาม
 ยุทธิธรรมอีก, ฉนั้นแล้วคองจิดว่าเราก็มี่ส่วนในการ กระทำ คามผิดด้วย.
 เพราะฉนั้นเขาจึง ไค แสดงสานหนุขานนี้ต่อคาล. ท่านเชื่อหรือว่า
 อารมส์ตรองอาจล้มของสำคัญเช่นสานหนุขานนี้ไค? ครั้นเมื่อเขานก
 ขนไค, เขาก็ยังเห็นคอีกในการที่จะเจียบความไว้, แล้วแอบมาขฤกษา
 หมอความว่าถ้าคนมีสานหนุขนเช่นนั้นแล้วจะทำอย่างไรไค? สานหนุ
 ไคแสดงกันขนในคาลสูง, ทำให้ โจอทย์อศรรยใจไปด้วย.

ในที่ สุกผู้พิพากษาคาร์ ลิงว่า: บัญหาจึงมียู่ว่าจำเลยไคให้
 ภรรยากินสานหนุเข้าไปหรือไม่. ข้าพเจ้ายืนยันว่าท่านควรจะเห็นไคเอง
 แล้วว่าเป็นการง่ายเพียงไค ที่จำเลยจะหยอกสานหนุลงไป ในอาหารที่
 ภรรยากินในคราวเจีบสกท่ายนั้น, ยิ่งไคห่อไว้เป็นห่อเล็ก ๆ พร้อมเสีจ
 ยู่ในกะเป๋าสื่อเช่นนั้นแล้ว, จะเอาไปข้างไหนก็ไคสารพัตรโดยไม่มีใคร
 จะมาสงสัยไค. สาเหตุที่ใคร ๆ กระทำคามผิดทางอาญานั้นอาจจะหา
 ไคโดยง่าย. แต่รายนท่านก็ค หรือ (ข้าพเจ้าหวังว่า) ข้าพเจ้าก็ค

จักไม่สามารถหาสาเหตุที่จะเห็นว่าพอเพียงได้เลย. แต่การที่ท่านหรือ
ข้าพเจ้าแลไม่เห็นนั้นย่อมไม่แสดงได้ว่าคนที่มิใช่จิตจะมิถือว่าพอ
เพียงแล้ว.

ลงท้ายผู้พิพากษาจึงรวมความตั้งปัญหาต่อคณะลูกขุนว่า โจทย์
พิสูตร์ความใดหรือไม่ ? ท่านมีข้อสงสัยอันใดที่สมควรแก่การหรือ ?
นางอาร์มสตรองฆ่าตนเองตายหรือ ? ถ้ามิใช่ฆ่า, เรืองจะเป็นอย่างไร ?
นางอาร์มสตรองตายโดยสาเหตุนั้นไม่ต้องสงสัย. แต่ได้ถูกวางยา
พิษสาเหตุเมื่อไร ? ใครเป็นผู้วาง ? ใครมีสาเหตุข้างนอกจาก
จำเลย, และถ้าผู้ตายมิได้กินเพื่อจะฆ่าตนเองไซ้ ใครจะสามารถให้
กินได้บ้าง ?

คำตัดสิน

คณะลูกขุนออกไปจากศาลเวลา ๕.๐๘ ล.ท. ครั้นเวลา ๕.๕๖ กลับเข้ามาแถลงว่าจำเลยมีความผิดในข้อหาว่าฆ่าแคทริน แมรี ฮาร์มสทรองตาย โดยเจตนา.

เจ้าพนักงานศาล (Clerk of arraigns) ได้ตั้งกระทู้ถามจำเลยตามระเบียบ: “ท่านจะมีคำค้านอันใดหรือไม่ ถ้าหากศาลจะพิพากษาลงโทษคน ให้ประหารชีวิตท่านลงไปตามบทกฎหมาย?” ฮาร์มสทรองตอบโดยมิได้หวั่นไหวว่า “ไม่มี.”

ฮาร์มสทรองฟัง คำพิพากษาลงโทษตนโดย กิริยาสงบที่เรียกว่า ผู้ซึ่งพิพากษาอีก. ในขณะที่ผู้พิพากษาศาลิ่งพูดถึง “ความผิดอย่างร้ายแรง,” อันผู้พิพากษาศาลิ่งเห็นพ้องกับคณะลูกขุนทุกประการแล้ว วางบทพิพากษาลงมานั้น, เห็นได้ชัดว่าหน้าตาผู้พูดได้ซึกลงไปที่พื้น. ส่วนจำเลยนั้นยืนตรงปราศจากความสทกสท้านอันใดหมด, หน้าตาก็ยังคงมีสีสดใสอยู่ตามเดิม, และในขณะที่ลูกขุนจากที่นั่งจะลงไปข้างล่างนั้นแลศรู้สึกเหมือนกันว่าร่างกายจำเลยสูงชันกว่าเดิมอีก.

ในเมื่อจะวางบทนั้น, ผู้พิพากษาศาลิ่งได้สรวมหมวกดำ (สำหรับเวลาวางบทประหารชีวิต), และกล่าวว่า: “นี่แน่, เซอร์เบอร์ต เราวส์ ฮาร์มสทรอง, คณะลูกขุนได้พิจารณาเรื่องราวในคดีของเจ้ามาแล้วโดยเลียบคลอและนานเวลาอยู่, ข้างฝ่ายเจ้าก็ได้มีทนายแก้ต่างอย่างดีที่สุดที่จะเป็นไปได้, แต่คณะลูกขุนได้ลงความเห็นในที่สุดว่าเจ้ามีความผิด

อย่างร้ายแรงสมดังข้อหา: ส่วนฉันก็รู้สึกจำเป็นที่จะต้องรับว่าฉันเห็นพ้องด้วยกับคำวินิจฉัยของลูกขุน, ซึ่ง, ในเมื่อคำพยานเป็นเช่นนั้น, แล้วเขาเป็นผู้ที่รักษาสัจตามศาลเขาจะวินิจฉัยได้เช่นนั้นแต่ทางเดียว ไม่มีที่พลิกแพลงอีกได้แล้ว. ความที่แนะนำกันว่าภรรยาของเจ้าฆ่าตนเองตายนั้นฉันเห็นว่าไม่มีมูลเลยแก่นิกเคียว, พดชนโดยไร้หลักฐานจะอ้างอิงให้เห็นแม้แต่เพียงว่าอาจเป็นจริงไปได้. ฉันขอพดเท่านั้น. เจ้าได้ถูกชำระ โดยยุติธรรมยิ่ง, ทนายของเจ้าได้แก้ต่างอย่างก็เล็ก, คณะลูกขุนคนชาติเดียวกันกับเจ้าทั้งนั้นได้พิจารณาความแล้วโดยระวางที่สุจริต จึงได้วินิจฉัยลงไป. นาคที่ของฉันณขณะนี้ฉันอยู่เพียงจะต้องวางยทลงโทษเจ้าถึงประหารชีวิต.

อาร์มส์ตรองมิได้พูดว่าอะไรเลย, เกิดตัวตรงออกจากคอกจำเลย, อย่างหน้าเฉย.

ผู้พิพากษาศาลิ่งได้กล่าวคำขอยใจ คณะลูกขุน, โดยอ้างความชอบในการที่ได้ตั้งใจทำหน้าที่อันน่าลำบากใจด้วยใจคอแข็งขัน อย่างยิ่ง. อนุญาตให้ทุกคนในคณะนี้ไม่ต้องมาเป็นลูกขุนอีกภายใน ๓๒ ปี.

อธิษฏ์อัยการว่า: ตามที่ศาลไปริสกาได้ ได้สวนคดีเรื่องจำเลย ถูกหาอีกข้อ ๑ ว่าพยายามฆ่านายมาร์ตินจนเห็นว่าคดีมีมูลพอจะพิจารณาได้แล้วนั้น บคณของคตังคางไว้ก่อนจนกว่าจะมีความจำเป็นอย่างไรต่อไปที่จะต้องยกมาว่ากัน.

ผู้พิพากษาศาลิ่ง อนุญาต. ศาลเล็ก.

เกร็ดคดีอาร์มสเตอร์อง

เมื่อวันเสาร์หนังสือพิมพ์ “อินนิงนิวส์” ได้ข่าวพิเศษเฉพาะ
ไปลงเรื่อง ๑, ซึ่งได้มาจากการสนทนากับผู้เป็นประธานแห่งคณะลูกขุน
ชื่อนายทอม ฮอปกินส์, แห่งคันทอนเคอร์ ฮิล โกลด์เมืองเซเวฟอรัค, เป็นใจ
ความกล่าวถึงเรื่องคณะลูกขุนปฤกษาหารือกัน.

ถึงแม้ว่าเมื่อเย็นวันพฤหัสบดี (ที่ ๑๓ นั้น), คณะลูกขุนได้ออก
ไปปฤกษากันถึง ๓ ภาคแห่งนาฟีกากี้, แต่แท้จริงนั้นได้ถึงความตกลง
กันภายใน ๓ นาที. เล่าตามคำของนายฮอปกินส์ดังต่อไปนี้:—

แรกที่เกี่ยวพวกผม (ลูกขุน) ได้ไปกินน้ำชาที่นั่นก่อน. แล้วจึง
ย้ายไปนั่งอีก โต๊ะ ๑, ซึ่งจัดเก้าอี้ไว้ ๑๒ ตัว, และผมได้ฉีกกระดาษออกเป็น
ชิ้นเล็ก ๆ ๑๒ ชิ้น. ทุกคนให้เขียนว่า “ผิด” หรือ “พิสดรไม่ได้”
อย่างใดอย่าง ๑. เขียนแล้วให้ ม้วนส่งมายังผม. ผมได้คล้อออก,
มีทั้งคำว่า “ผิด” ๑๓ ชิ้น, กับ “พิสดรไม่ได้” ๑ ชิ้น. ผมจึงได้
แจ้งคณานชนในที่ประชุมนั้น, และผู้ที่เขียนมาว่า “พิสดรไม่ได้” นั้น
จึงพดชนว่า: “โย ‘พิสดรไม่ได้’ นั้นนะเตาเอาได้คอกว่าของใคร.
แต่แท้จริงนั้นผมเชื่อว่าจำเลยมีความผิด.”

ผม (ฮอปกินส์) จึงถามชนว่าพวกเราเห็นพ้องกันหมดหรือไม่,
ก็เป็นทีเห็นได้ชัดว่าเป็นเช่นนั้น. แล้วผมจึงว่า: “คดีเรื่องนี้พวกเรา
ก็ฟังมาเสียพอแล้วละ, เห็นจะไม่ต้องยกชนว่ากันอย่างไรอีกแล้ว. นั่งสย
ขหรือกันพอส่งขอรรมณส์กประเคียวเถิด, จึงค่อยกลับเข้าห้องพิจารณา.”

คณะลูกขุนนี้มีกสิกร ๑๐ นาย, หมอความ ๒ นาย.

